

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Započela Svećenička godina

Naslovnica:

Detalj s hodočašća u Zwiefalten;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Pogled na Šibenik;
snimio: A. Polegubić

SAKRAMENT POTVRDE

Sakrament potvrde u Frankfurtu stotini krizmanika podijelio je mons. Nikola Eterović. Krizmanice (gore) i krizmanici (dolje) s nadbiskupom Eterovićem, voditeljem misije fra Petrom Klapežom i s. Damirom Gelo.

Snimke: Weddingphoto

Sakrament potvrde u HKZ Sindelfingen podijelio je šibenski biskup mons. Ante Ivas. Na slici krizmanici s biskupom Ivasom, voditeljem zajednice fra Marinkom Vukmanom i sestrama Bernardom Tomić i Bogoljubom Jurić.

Snimila: Ivana Livoić

● ALTÖTTING

Hrvati 36.
put na
hodočašću

str.

10

● VATIKAN

Započela
Svećenička
godina

str.

7

● ZWIEFALTEN

Dvadeset
deveto
hrvatsko
hodočašće

str.

8

IZ CRKVE U SVIJETU:

Jesu li kršćani ravnodušni prema Europi?

Predsjednik Komisije biskupskih konferencija Europske unije i rotterdamski biskup Adrianus van Luyn izrazio je žaljenje zbog slaboga odaziva birača na izbore za predstavnike u Europski parlament.

4

IZ CRKVE U DOMOVINI:

Odgovori Crkve na probleme u Europi

„A nažalost valja nam se zapitati tko upravlja Hrvatskom, da li oni kojima su to povjerili građani ili razni inozemni lanci“, stoji u Izjavi Hrvatskoga Caritasa.

5

PAVAO I NJEGOVA PORUKA:

Pavao u Korintu i Efezu

12

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Willkommen in Kroatien!

Thomas Löhr – neuer Weihbischof

13–15

„Ne želim olako reći da se vratite jer dobro znam da Bog progovara dublje od mojih ljudskih riječi.“

Suzni pogled na Hrvatsku

Uvremenima kada su Hrvati morali napuštati Domovinu, govorilo se da idu u tuđinu. Vjerojatno ste se i vi danas sjetili svojih prvih i zadnjih suza koje su potekle, zamutile pogled odlaska. Nitko tko u svojoj duši ne nosi taj suzni pogled na Hrvatsku, o Hrvatskoj ne može vjerodostojno govoriti; taj Hrvatsku ne može poznavati niti je može voljeti, niti se za nju moliti, kazao je nedavno pomoćni biskup Zagrebačke nadbiskupije mons. dr. Ivan Šaško u Zwiefaltenu hrvatskim vjernicima iz biskupije Rottenburg-Stuttgart, koji su se okupili na 29. hodočašću.

„Ne želim biti jedan od tolikih koji će izgovoriti rečenicu kako treba misliti na svoju Domovinu. Na to nemam pravo, jer ako netko na nju misli, onda su to oni koji je sanjaju daleko od nje. Ne želim olako reći da se vratite jer dobro znam da Bog progovara dublje od mojih ljudskih riječi.“

U biskupovu nadahnutom govoru sažet je realan pristup hrvatskome

iseljeništvu, njegovu odnosu prema zemlji useljenja, kao i vlastitoj Domovini. Kao što je odlazak čin vlastite odluke, tako se i povratak može gledati realno samo iz toga kuta.

„Tko nosi suzu u očima i ranu na duši zbog ljubavi prema Bogu i narodu, bit će nadanuće i mladima koji traže sebe i Domovinu. Volio bih vidjeti uvjerljivost sućuti i suzne oči – nas svećenika, biskupa, političara i intelektualaca – suze koje govore da nam je do Hrvatske stalo, da nam je stalo do čovjeka, da nam je stalo do Krista gdje god bili, da nam je stalo i do Njemačke i do Europe“, kazao je mons. Šaško.

A istina je da je unatoč svojoj državi, veliki broj Hrvata i dalje ostao živjeti u Njemačkoj i drugim zemljama. Stoga je bolje umjesto prigodičarskog poziva na povratak, realnije pristupiti hrvatskoj dijaspori i pratiti je u svim njezinim situacijama.

Svima ugodan odmor i sretan povratak! Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Dobrodošli u Hrvatsku!

Cijenjene čitateljice i čitatelji!

Neki su već krenuli na odmor, drugi će uskoro. Ako još ne znate kamo poći, predložio bih vam jednu od najljepših destinacija na svijetu – Hrvatsku! Dočekat će vas čisto plavo more, bistra jezera i slapovi, zelene šume, brojni nacionalni parkovi, bogata kulturna baština, visokokvalitetna pitka voda, izvrsna hrvatska kuhinja i srdačni domaćini! Zašto provesti odmor baš u Hrvatskoj? Bezbroj razloga govori tomu u prilog. Svojom bogatom baštinom priča svoju zanimljivu priču o životu Hrvata.

Zaljubljenici u antičku, rimsku i kulturu srednjega vijeka, romaničku sakralnu baštinu te kulturu Hrvatske, sve to mogu naći na jednom mjestu. Spomenike svjetske kulturne baštine pronaći će i u Hrvatskoj: Dioklecijanovu palaču u Splitu, Dubrovnik, Trogir, Eufrazijevu baziliku u Poreču te katedralu sv. Jakova u Šibeniku. Sve je to stvorila ljudska ruka, a ono što je stvorila Božja ruka, ubraja se u ve-

lebna Božja djela: Plitvička jezera, najljepši i najpoznatiji nacionalni park Hrvatske dio je UNESCO-ve Svjetske baštine, pa Mljet, Risnjak, Paklenica, Sjeverni Velebit, Kornati, Brijuni, slapovi Krke, kanjoni rijeke Zrmanje, Krke, Cetine i Neretve, zagorski brezi, slavonska ravnica, Medvednica te druga zaštićena područja, rezervati, spomenici prirode, parkovi... Tko traži izletnički raj na zemlji u kojem se u kratkom roku mogu odmoriti duša i tijelo, neka ove godine pođe na odmor u Hrvatsku.

Hrvatska željno čeka svoju djecu, a tek onda one koji žele provesti nekoliko dana na čistom zraku, kupati se u čistom moru, dobro jesti i piti, u krasnim crkvama se moliti Bogu. Naša zemlja čeka nas raširenih ruku! Na kraju učenicima i studentima želim uspješan završetak školske i akademske godine, a svima koji idu na godišnji odmor ugodan boravak u Hrvatskoj!

Vaš fra Josip Bebić, delegat

Kršćani ravnodušni prema Europi?

Predsjednik Komisije biskupskih konferencija Europske unije (ComECE) i rotterdamski biskup Adrianus van Luyn izrazio je žaljenje zbog slaboga odaziva birača na izbore za predstavnike u Europski parlament.

Kako je izvijestila austrijska agencija Kathpress, na izbore za Europski parlament, koji su održani 7. lipnja, odazvalo se prosječno oko 42,9 posto birača, što je slab odaziv, komentirao je biskup van Luyn dva dana kasnije na tiskovnoj konferenciji. Osim aktivnoga sudjelovanja vjernika u politici – a izbori i tome pridonose – Crkva je očekivala i dublji dijalog između Crkava i ustanova Europske unije, i to kako bi zajednički služili „ljudskome dostojanstvu i zajedničkome dobru“. Biskup van Luyn pojasnio je da je ovako slabo sudjelovanje na izborima zapravo neshvatljivo, tim više ako se zna da će nakon stupanja na snagu Lisabonskog sporazuma Europski parlament dobiti više kompetencija, pa samim time i više utjecaja, a ujedno i moći odlučivanja. On bi, na taj način, mogao postati sve više „snažno predstavničko tijelo građana“.

Postoji li europsko građansko društvo?

Biskup van Luyn smatra da je jedan od glavnih uzorka ovako slaboga zanimanja građana za europska pitanja općenito znak još uvijek slaboga europskoga građanskoga društva. Njemu se zapravo niti ne posvećuje dovoljno pažnje, niti se itko sustavno brine o njegovom razvitku i napretku, kao što se brine o razvoju zajedničkoga gospodarstva i tržišta. Upravo bi se zato europske ustanove, ali i nacionalne vlade, političke stranke kao i sama Crkva, što hitnije morale priuipitati: „Jesmo li učinili dovoljno da kod građana poraste europska svijest?“ Rotterdamski biskup još je jednom istaknuo specifičnu i osobitu težinu i vrijednost europskih integracija u posljednjih 60 godina, jer su one jedinstven proces u povijesti. Govoreći o svim problemima i poteškoćama s kojima se suočava današnji svijet, biskup van Luyn smatra da ujedinjena Europa, „Europa koja govori jednim glasom te se zajednički zauzima za pravdu i mir“, zapravo nema alternative. Pri tome je kao glavne probleme istaknuo svjetsku gospodarsku

krizu, klimatske promjene ali i svjetsku krizu hrane.

Jasan znak političarima

Međutim, slab odaziv na izbore mogao bi biti i jasan znak političarima. Upravo zato što građani osjećaju da su europske ustanove u svome djelovanju nedovoljno transparentne, ovakva reakcija građana mogla bi se bez oklijevanja smatrati i njihovom reakcijom. Prema riječima pravoga savjetnika ComECE-a Thomasa Pickartza, kršćani imaju obvezu ne ostati ravnodušni prema Europi. Kako bi i mogli i smjeli biti, ako svi znaju da su oči, to jest osnivači današnje Europske unije Robert Schuman, Konrad Adenauer i Alcide de Gasperi – sve redom uvjereni katolici. Oni su i samo nadahnuće za osnivanje zajednice europskih naroda pronalazili upravo u kršćanskoj vjeri, a ujedinjenu su Europu prije svega promatrali kao veliki projekt mira i pomirenja, nakon tragičnih stoljeća krvavih sukoba među njezinim narodima i državama. Upravo zbog tih dubokih kršćanskih vrijednosti potpuno je opravdano kršćane pozivati da se zauzmu za europsko ujedinjenje, a ne da stoje po strani, ravnodušni. Pickartz smatra da kršćani mogu ponuditi i naći zajedničke odgovore sa svima ostalima na pitanja poput klimatskih promjena, opskrbe energijom i poštivanja ljudskih prava. U tom „dijalogu sa svijetom“ kršćani, a posebno institucionalna Crkva, ne želi imati „povlaštenoga partnera“, to jest ne želi surađivati i razgovarati samo s jednom, već sa svim strankama. Crkva njeguje otvoreni i redoviti dijalog ne samo sa Crkvama u Europi, nego i sa svijetom politike, što je zapisano kao dio europskoga prava i u Lisabonskom sporazumu. Razmišljanju biskupa van Luyna i Thomasa Pickartza pridružio se i trajni promatrač Svete Stolice u Vijeću Europe mons. Aldo Giordano. Prema njemu, Europa bi se morala vratiti svome početnom idealu. Europa je uvijek znala s vizijom i otvorenim perspektivom pristupiti svjetskim pitanjima. Čini se da toga sada nedostaje, smatra mons. Giordano, pa

stoga niti sadašnja „hiperburokratizirana slika“ Europe ne oduševljava nikoga, pogotovo ne mlade. Mons. Giordano istaknuo je kako je potrebno postaviti pitanje o razvoju odnosa između istočnog i zapadnog dijela kontinenta koje je do demokratskih promjena, sve do 1989. godine, dijelila željezna zavjesa. I danas se čini kako – kako je to volio isticati blagopokojni papa Ivan Pavao II. – Europa još uvijek ne diše „s oba plućna krila“. Zapravo, stječe se dojam kako se Zapad nije potrudio, niti se dovoljno trudi, kako bi istinski razumio istočnu Europu.

Spasenje započinje vjerom

Hoće li ikome od političara i gospodarstvenika – stvarne vlasti suvremenoga doba – koji se bave „izlazom iz krize“ ista značiti riječi Ivana Skota Eriugene o tome kako spasenje započinje vjerom, još se ne zna. No, o tom je važnome misliocu kršćanskoga zapada na općoj audijenciji u srijedu 10. lipnja govorio papa Benedikt XVI. Papa je sve podsjetio da je Skot Eriugena učio kako vlast i razum nikada ne mogu biti međusobno suprotstavljeni. „Bilo kakva vrsta vlasti koju ne potvrđuje pravi razum mora se smatrati slabom“, piše taj ugledni spsatelj, dodajući da „istinska vlast nikada ne proturječi pravome razumu, niti ikada može proturječiti pravoj vlasti. I jedna i druga proizlaze nesumnjivo iz istoga izvora – a taj je božanska mudrost“. U tom se njegovom razmišljanju primjećuje potvrda vrijednosti razuma, utemeljenoga na sigurnosti da je prava vlast razumna jer je Bog stvarateljski razum, bez kojega ništa ne postoji. „Oduzmi mi Krista, i neće mi ostati nikakvo dobro, i ništa me drugo neće tako užasniti kao njegova nenazočnost“, kao da je upozorio i današnju Europu i kršćane u njoj Skot Eriugena poručujući da je najveća muka za racionalno stvorenje ako „nema Boga, ako je On odsutan“. Te riječi vrijede i za današnje doba, dodao je papa Benedikt XVI., i te riječi mogu usvojiti svi, pretvarajući ih „u molitvu Onome koji budi žudnju i našega srca“.

M. K.

Odgovori Crkve na probleme u Europi

„A nažalost valja nam se zapitati tko upravlja Hrvatskom, da li oni kojima su to povjerili građani ili razni inozemni lanci“, stoji u Izjavi Hrvatskoga Caritasa.

U župi Sošice pokraj jame Jazovka na Žumberku u nedjelju 22. lipnja misom zadušnicom, polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća odana je počast ubijenim i u jamu bačenim Hrvatima koje su partizani bacili u tu jamu. Organizator je bila

senjske biskupije. Pod predsjedanjem gospičko-senjskog biskupa Mile Bogovića vijećnici su se upoznali sa statutom, nakon čega se pristupilo izboru članova u poslovni odbor vijeća kao i ostale odbore. Generalni vikar Tomislav Šporčić je prezentirao pas-

interesu da tjedni dan odmora može provesti sa svojom obitelji, naš se stav nije promijenio. „A nažalost valja nam se zapitati tko upravlja Hrvatskom, da li oni kojima su to povjerili građani ili razni inozemni lanci“, stoji u Izjavi.

U župi Sošice pokraj jame Jazovka na Žumberku misu zadušnicu predvodio je pomoćni biskup zagrebački mons. Valentin Pozaić
Snimio: T. Vuković

udruga Hrvatski obredni zdruk – Jazovka. Misu zadušnicu kraj jame Jazovke predvodio je pomoćni biskup zagrebački mons. Valentin Pozaić, koji je u propovijedi prozvao odgovorne za prikrivanje istine o stratištima poput Jazovke. „Stojimo nad tragičnim grobom i tragičnom sudbinom mnogih ljudi, kojima se ni dan danas ne može i ne smije obilježiti grob, ni postaviti dostojan nadgrobni kamen, natpis, spomenik“, kazao je biskup Pozaić. Na misi su bili i rimokatolički i grkokatolički svećenici, a u ime islamske zajednice molitvu za žrtve predvodio je izaslanik muftije Šefka Omerbašića imam Idriz efendija Bešić. Pokraj jame Jazovke pročitana je i „Zahtjev“ hodočasnika Spomen-pohoda, u kojem se Hrvatski sabor i Vladu poziva da uklone nasljeđe jugokomunističkoga totalitarnoga sustava te osude politikom i sudbenim odlukama jugokomunistička zlodjela. Navode da to zahtijeva i Europa.

U Gospiću je u subotu 20. lipnja u biskupskom ordinarijatu održano konstituiranje drugog saziva Biskupijskog pastoralnog vijeća Gospičko-

toralni plan za narednu godinu, a biskup Bogović je najavio proslave pred 10. obljetnicu osnivanja biskupije.

Ukinuta neradna nedjelja

Hrvatski Caritas oglasio se priopćenjem u povodu odluke Ustavnog suda o ukidanju zabrane rada trgovina nedjeljom i blagdanima. U priopćenju stoji da je to drugi neuspješni pokušaj Vlade RH, koja je dosadašnje zakonsko rješenje predložila, i Hrvatskog Sabora, koji ga je usvojio, da reguliraju rad trgovina nedjeljom na način koji će biti pravedan, koji će najbolje odgovarati potrebama, interesima i pravima hrvatskih građana i koji će biti u skladu s Ustavom RH. Nažalost, svi bitni razlozi koje smo do sada isticali, i zbog kojih su se Hrvatski Caritas i druge crkvene ustanove uključile u rješavanje ovoga pitanja, ponovno su aktualizirani. To su, prije svega, zaštita prava čovjeka na slobodu, odnosno pravo radnika na slobodnu nedjelju: prava zajamčena Ustavom RH. U odnosu na nepravdu koja se čini malom čovjeku i njegovu

Europa u Bosni i Hercegovini

Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, u petak 19. lipnja, svečanim misnim slavljem u kapeli Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić otvorio je Svećeničku godinu za Zagrebačku nadbiskupiju. Svećenička godina otvorena je diljem domovine.

Međunarodni znanstveni simpozij „Trapisti u Banjoj Luci – Europa u Bosni i Hercegovini“ održan je u organizaciji Banjolučke biskupije, opatiije „Marija Zvijezda“ i suorganizatora Hrvatskog instituta za povijest Zagreb, a u povodu 140. obljetnice trapističke opatiije „Marija Zvijezda“ i 100. obljetnice smrti njenog utemeljitelja o. Franca Pfannera od 18. do 20. lipnja.

Europski susret biskupa zaduženih za socijalna pitanja pri europskim biskupskim konferencijama održan je u utorak 9. lipnja, u prostorijama Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu. Govorilo se o temi „Gospodarsko-financijska kriza: očajavati ili nadati se? Iskustva, inicijative, problemi i odgovori Crkve u Europi“. Na konferenciji za novinare izvijestili su potpredsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, predsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija ostrogonjsko-budimpeštanski nadbiskup kardinal Peter Erdö i generalni tajnik Papinskog vijeća Iustitia et pax mons. Giampaolo Crepaldi. Kardinal Bozanić je istaknuo kako je u Zagrebu održan redoviti sastanak Predsjedništva Vijeća europskih biskupskih konferencija koji je kao glavnu temu imao pripremu plenarnog zasjedanja što će se održati u Parizu početkom listopada. Tijekom sastanka dotaknuta su i aktualna pitanja iz života CCEE i Crkve u Europi uopće.

A.O.

MÜNCHEN

Biskup Puljić podijelio sakrament potvrde

Dubrovački biskup Želimir Puljić, u nedjelju 14. lipnja, u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) München podijelio je sakrament potvrde koji je primilo 109 mladih krizmanika iz glavnog bavarskog grada. Crkva sv. Mihaela je kao i svake nedjelje bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Misno slavlje je započelo ophodom u kojem su uz biskupa i svećenike iz misije sudjelovali krizmanici s kumovima, misijski folkloristi i ministri. U procesiji su nošene bavarska i hrvatska zastava. Ujedno je nošeno i sedam zastava na kojima su bili zapisani darovi Duha Svetoga. Uz biskupa Puljića misno slavlje su koncelebrirali voditelj misije fra Tomislav Dukić, gvardijan samostana sv. Gabrijele fra Ante Vuk Buljan i mons. Wolf-

Misno slavlje predvodio je mons. Puljić. Na slici s voditeljem misije o. Dukićem i dakonom Kutlešom

no pretjerivanje nas odvodi od onog bitnog. Crkva zagovara svetost i skromnost ovog slavlja, i moram istaknuti da današnja pretjerana slavlja nakon primanja crkvenih sakramenata

slavlju su koncelebrirali o. Dukić, fra Boris Čarić, fra Daniel Stipanović uz asistenciju dakona Mate Kutleše. Pjevanje je predvodio misijski crkveni zbor pod vodstvom s. Nikoline i ravnanjem Floriana Šibenika. Dubrovački biskup se na početku propovijedi zahvalio svećenicima koji već 60 godina brinu o iseljenim Hrvatima u glavnom bavarskom gradu. Na kraju misnog slavlja biskup Puljić je blagoslovio djecu i ljiljane.

Predavanje o Svetoj Zemlji održao je o. Dukić. Sve je pozdravio generalni konzul Duvnjak.

gang Huber, koji je u Münchenskoj nadbiskupiji zadužen za strane katoličke misije.

U propovijedi biskup Puljić je istaknuo kako krizmanici primaju pečat dara Duha Svetoga kako bi mogli izdržati sve zavodljivosti ovoga svijeta. U današnjem modernom svijetu koji obilježava potrošački mentalitet i egoizam i gdje je sve podloženo osobnom probitku djeca se ne odgajaju kroz darove Duha Svetoga i zato često u našim obiteljima imamo trnje koje guši kršćansku duhovnost. Trebamo se svi zapitati, jesu li u našim životima prisutni darovi Duha svetoga, odgajamo li svoju djecu da imaju osjećaj za potrebite i one koji pate, ili se samo natječemo u materijalnim vrijednostima. Imam osjećaj da je čin krizme postao materijalno natjecanje, tko će imati više gostiju na večeri, tko će donijeti najskuplje darove i to materijal-

udaljavaju od onog bitnog, od temeljnih vrijednosti koje zagovara Crkva, istaknuo je biskup Puljić u propovijedi. Misijski zbor pod ravnanjem s. Nikoline Bilić obogatio je misno slavlje. Na kraju je zbor otpjevao hrvatsku himnu. Mons. Puljić odsjeo je u hotelu „Poinger Hof“, kojemu je u čast svečanu dobrodošlicu priredio vlasnik hotela Hrvat Ivo Sadrić.

Antunovo u Münchenu

U crkvi sv. Pavla, na blagdan sv. Ante 13. lipnja, okupio se veliki broj hrvatskih iseljenika, posebno roditelja s malom djecom koji su došli proslaviti blagdan svoga zaštitnika i završetak vjeronaučne godine u HKM München. Euharistijsko slavlje je predvodio mons. Puljić, koji je ujedno u ime biskupskih konferencija Hrvatske i BiH zadužen za inozemnu pastvu. U misnom

Predavanje Bernda Posselta

U prostorijama HKM u utorak 2. lipnja Bernd Posselt, član Europskog parlamenta, kandidat CSU-a na izborima za Europski parlament, predsjednik Paneuropske unije Njemačke i osvajač prijatelja Hrvatske, održao je zanimljivo predavanje o temi „Izbori za europski parlament i Hrvatska“. Posselt se posebno osvrnuo i na ulogu Slovenije u pregovorima sa EU. On je kod pristupnog procesa Slovenije za članstvo u EU uložio velik napor u probijanju otpora protiv talijanske strane. Italija je tada bila protiv pristupa Slovenije u EU, jer Slovenija ima neriješeni granični spor s Hrvatskom.

Predavanje voditelja misije o. Dukića

U Generalnom konzulatu RH u Münchenu, u srijedu 27. svibnja, predavanje o Izraelu – Svetoj Zemlji održao je voditelj misije fra Tomislav Dukić. Predavanje je privuklo veći broj zainteresiranih iseljenika koji su vođeni brojnim fotografijama i tekstovnim zapisima mogli doživjeti ljepotu, anagornizme i krvavu povijest svetih mjesta po kojima je prije 2000 godina kročio Isus Krist. **Andela Drmić**

VATIKAN

Započela Svećenička godina

To je, prema Papi, godina posvećena promicanju nužne nutarnje obnove svih svećenika radi njihova čvršćeg i učinkovitijeg evanđeoskog svjedočenja u današnjem svijetu. Godina je započela 19. lipnja, a trajat će do 19. lipnja 2010.

Godina posvećena „promicanju nužne nutarnje obnove svih svećenika radi njihova čvršćeg i učinkovitijeg evanđeoskog svjedočenja u današnjem svijetu“, tako je papa Benedikt XVI. u pismu upućenom „braći u svećenstvu“ opisao Svećeničku godinu koja počinje danas 19. lipnja, na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova i Dana molitve za posvećenje klera. Papa je htio da se svećenička godina slavi zajedno s obilježavanjem 150. obljetnice „rođendana za nebo“, odnosno preminuća, svetoga Ivana Marije Vianneya, poznatijeg kao Arški župnik, nebeskoga zaštitnika župnika, koji je preminuo 4. kolovoza 1859. godine. Papa svim svećenicima u svijetu predlaže jednostavan i stvaran hod po uzoru na Arškoga župnika.

Benedikt XVI. prije svega ističe „neizmjeran dar svećenika ne samo za Crkvu nego i za čitavi svijet“. Papa spominje apostolske napore, neumorno i skrovito služenje, ljubav brojnih svećenika, bezrezervno predanih služenju Bogu i bližnjemu, unatoč teškoćama i neshvaćanjima, katkada i progonima sve do vrhovnoga svjedočenja krvlju. S gorčinom ističe „također i situacije, nikada dovoljno oplakane, u kojima ista Crkva pati zbog nevjernosti nekih svojih službenika, a svijet u tome nalazi razlog za sablazan i odbacivanje, potom jednostavno navodi čimbenike koji su Arškoga župnika učinili 'pastirom po srcu Božjem': bio je prije svega jako ponizan čovjek i svjestan da je kao svećenik najdragocijeniji dar božanskoga milosrđa za svoj narod“. Izgledao je slomljen bezgraničnim osjećajem odgovornosti: Ako bismo dobro shvatili što je svećenik na zemlji – govorio je – umrli bismo, ali ne od straha nego od ljubavi. Znao je da je pozvan „utjeloviti Kristovu prisutnost, svjedočeći njegovu spasnosnu ljubav. Ono što najprije moramo naučiti, kaže se u Papinu pismu, jest „posvemašnje poistovjećivanje Arškoga župnika sa svojom službom. Uistinu nije riječ o tome da se zaboravi kako je bitna učinkovitost otajstva neovisna o svetosti službenika; ali također se ne može zanemariti izvanredna plodonosnost koja nastaje u susretu iz-

među objektivne svetosti otajstva i subjektivne svetosti službenika. Vianney je sustavno pohađao bolesnike i obitelji, organizirao pučke misije i zaštitničke blagdane; prikupljao novac za svoja

Svećeničku godinu svečano je otvorio papa Benedikt XVI. 19. lipnja u Rimu

karitativna i misionarska djela; uljepšavao svoje crkve, brinuo se za siročice, zanimao za izobrazbu djece; osnivao bratstva i pozivao laike na suradnju s njim“. Njegov me primjer potiče, istaknuo je Papa u svjetlu Drugoga vatikanskog sabora, da istaknem prostore suradnje koju valja sve više proširiti na vjernike laike, s kojima svećenici čine jedinstveni svećenički narod.

Papa zatim podsjeća na svakodnevno svjedočenje Arškoga župnika: molitvu pred Presvetim oltarskim sakramentom, slavljenje mise i ispovijedanje. Bio je uvjeren da o misi ovisi sav životni žar jednoga svećenika. Uzrok opuštenosti svećenika – govorio je – u tome je što nije pozoran na misu. Bože moj – uzvikivao je – koliko li treba sažalijevati svećenika koji iz običaja slavi misu! Benedikt XVI. potom, po uzoru svetoga Ivana Vianneya, potiče na nepresušno povjerenje u sakrament pokore, te potiče da ispovijedanje bude središte pastoralnih briga. Arški je župnik u ispovijedaonici katkada provodio po 16 sati na dan; hrabrio je žalosne, zagrijavao mlake,

uspijevajući preobraziti srce i dušu brojnih osoba, jer znao je učiniti da osjete „milosrdnu ljubav Gospodinu“. Ars je tada bio „velika bolnica za duše“. Velika je nesreća za nas župnike – govorio je sveti Ivan – u tome što duša tolikih vjernika otromi, privikavajući se na grijeh ili ravnodušnost. Stoga je činio strogo trpljenje s bdijenjima i postovima. Jednom se povjerio nekom subratu svećeniku: Reći ću vam svoj recept: Duše su plaćene Isusovom krvlju, a svećenik se ne može posvetiti njihovoj spasi ako odbija osobno sudjelovati u velikoj cijeni otkupljenja, kaže se u pismu.

Papa u svom pismu potiče svećenike da po uzoru na tog sveca poput njega žive „novim životom“ koji je Krist savjetovao, slijedeći tri evanđeoska savjeta siromaštva, čistoće i poslušnosti, kao redoviti put kršćanskoga posvećivanja u svakodnevnome životu. Kao siromah Arški je župnik mogao reći: „Moja je tajna jednostavna – sve dati i ništa zadržati.“ Njegova se čistoća caklila u njegovu pogledu kada se očima jednog zaljubljenika obraćao prema svetohraništu. A sasvim poslušan tvrdio je: „Ne postoje dva dobra načina služenja Bogu. Ima samo jedan: služiti Bogu kako On želi da mu se služi.“ Papa posebice poziva svećenike da znaju prihvatiti novo proljeće koje Duh u Crkvi ovih dana budi preko crkvenih pokreta i novih zajednica. Sveti Otac ističe potrebu zajedništva između svećenika i vlastitoga biskupa u učinkovitome i osjećajnome bratstvu. Jedino će tako, pojasnio je Benedikt XVI., svećenici moći u potpunosti živjeti dar beženstva i biti kadri potaknuti procvat kršćanskih zajednica u kojima se ponavljaju čudesna prvoga propovijedanja. Na kraju, Papa podsjeća kako je Pavao VI. govorio da „suvremeni čovjek radije sluša svjedoke nego učitelje, a ako sluša učitelje onda to čini jer su svjedoci“. Povjeravajući svećeničku godinu Blaženoj Djevici, Papa završava pismo riječima: „Dragi svećenici, Krist računa na vas. Po uzoru na svetoga Arškoga župnika, prepustite da vas osvoji Krist i bit ćete u današnjem svijetu vjesnici nade, pomirbe i mira.“

IKA

ZWIEFALTEN

Dvadeset deveto hrvatsko hodočašće

Dvadeset deveto hodočašće Hrvata biskupije iz Rottenburg-Stuttgart organizirano je na svetkovinu Presvetoga Trojstva, 7. lipnja, u marijanskom svetištu Zwiefalten. Misno slavlje u punoj baroknoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u tome mjestu predvodio je pomoćni biskup Zagrebačke nadbiskupije mons. dr. Ivan Šaško u zajedništvu s ravnateljem dušobrižništva za Hrvate

u inozemstvu vlč. Antom Kutlešom, u ime Rottenburško-stuttgartske biskupije prelatom Rudolfom Hagmannom, te s još devetnaest biskupijskih i redovničkih svećenika, uglavnom voditelja hrvatskih katoličkih zajednica (HKZ), koje djeluju u toj biskupiji. Misno slavlje započelo je ophodom kroz crkvu u kojoj su mladi obučeni u hrvatske narodne nošnje iz svih hrvatskih krajeva nosili lik Gospe Hrvatskoga krsnog

zavjeta i položili ga ispred oltara. Sve je na početku u ime svećenika pastoralnih suradnika i suradnika svih hrvatskih zajednica koje djeluju na tome području pozdravio organizator hodočašća voditelj HKZ Reutlingen vlč. Ivica Komadina. Ravnatelj vlč. Kutleša je sve pozdravio u svoje ime, a prenio je i pozdrave predsjednika Hrvatske biskupske konferencije mons. Marina Srakića, predsjednika Biskupske kon-

Nadahnutu propovijed održao je mons. Ivan Šaško

Misnom slavlju pribivao je veliki broj vjernika

Uvjerljivost sućuti i suznih očiju

Mons. Ivan Šaško u svom je govoru u Zwiefaltenu kazao:

„U vremenima kada su Hrvati morali napuštati Domovinu, govorilo se da idu u tuđinu. Premda je puno toga kidalo srce i osjećaje, rađajući nostalgiju do boli, tuđina je prihvaćala hrvatsku bol. Vjerojatno ste se i vi danas sjetili svojih prvih i zadnjih suza koje su potekle, zamutile pogled odlaska. Nitko tko u svojoj duši ne nosi taj suzni pogled na Hrvatsku, o Hrvatskoj ne može vjerodostojno govoriti; taj Hrvatsku ne može poznavati niti je može voljeti, niti se za nju moliti. No, i tuđini treba reći hvala, jer je i ona gutala bol, darivala nove slike i postala bliskom. Tuđina je postala svojina duše, počela nas zbližavati do mjere čuvanja Domovine. Tuđina nam je postala bliska, ali nas je upozoravala da nikada ne može biti zamjena Domovine. I onda kada je djeci postala Domovinom, dopustila je da hrvatski korijeni ostanu živi. U ozračju Crkve uvijek se otkriva nešto što nadilazi i gospodarske i političke razloge, otkriva se prisutnost koja izranja iz Božjega dara svijeta. Posebno zahvaljujemo Njemačkoj koja se nije umorila – bez obzira na svoje poteškoće – pokazivati snagu ljubavi i prepoznavanja. Znamo da ne postoji propoznavanje bez zajedničkoga življenja. Ovo ho-

dočašće postaje jasnim govorom života; ovo zajedništvo upućuje na razloge koji ne stanu ni u što drugo osim u molitvu. Ne želim biti jedan od tolikih koji će izgovoriti rečenicu kako treba misliti na svoju Domovinu. Na to nemam pravo, jer ako netko na nju misli onda su to oni koji je sanjaju daleko od nje. Ne želim olako reći da se vratite jer dobro znam da Bog progovara dublje od mojih ljudskih riječi. Radije ću dopustiti da današnji susret s Bogom vodi vaše korake, misli i osjećaje te da kao narod dublje promislimo što nam Bog govori po povijesnim događajima. Kao narod nismo dovoljno promislili o svojoj povijesti u svjetlu Božjih tragova u njoj. Ako to ne učinimo, nećemo Boga prepoznati ni u sadašnjosti. Svaki put kada narod to ne prepozna – luta i cijeli mu svijet postaje tuđina. Tko nosi suzu u očima i ranu na duši zbog ljubavi prema Bogu i narodu, bit će nadanuće i mladima koji traže sebe i Domovinu. Volio bih vidjeti uvjerljivost sućuti i suzne oči – nas svećenika, biskupa, političara i intelektualaca – suze koje govore da nam je do Hrvatske stalo, da nam je stalo do čovjeka, da nam je stalo do Krista gdje god bili, da nam je stalo i do Njemačke i do Europe. Sjetite se svoje prve suze i zadnjega pogleda prema Domovini i naći ćete istinu i o svome životu!“ ■

Mladi su donijeli lik Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta i položili ga ispred oltara

ferencije BiH kardinala Vinka Puljića, kao i predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu tih dviju konferencija mons. Želimira Puljića. „Dok bude-mo hodočastili, cijenili hodočašće i dolazili u crkvu, živjet ćemo kao vjernici. Prelat Hagmann je okupljenima prenio pozdrave biskupa Gebharda Fürsta. Župnik Zwiefaltenu vlč. Paul Zeller je istaknuo kako toga dana Zwiefalten, s obzirom na njihovu brojnost na hodočašću, pripada Hrvatima.“ Misnom slavlju pribivao je i novi generalni konzul Generalnog konzulata RH u Stuttgartu Ante Cicvarić.

Mons. Šaško je zahvalio organizatorima što su ga pozvali da prevo-deći misno slavlje bude dio njihova hodočašća. Ujedno je prenio pozdra-ve zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića i cijeloga hrvatskog episkopata, a u tim pozdravima, kako je kazao, nalazi se zajedništvo hrvatskih vjernika u domovini s hrvats-

kim vjernicima u biskupiji Rottenburg-Stuttgart.

„Na Višeslavovoj krstionici u ka-men je urezan natpis koji nam vraća potpis Presvetoga Trojstva i u naše nacionalno biće: 'Ovo vrelo prima neja-ke da ih prosvijetli. Ovdje se čiste od grijeha da postanu Kristovi štovatelji spasonosno ispovijedajući vječno Trojstvo.' To je razlog zbog kojega smo i danas ovdje. Taj nas zalog na-še prošlosti kroz četrnaest stoljeća pra-ti, opominje i ulijeva utjehu. Zato smo i danas ovdje pozvani učvrstiti svoju radost u otajstvu vjere“, kazao je mons. Šaško u propovijedi. U nastav-ku je istaknuo kako pogled Neba ne-dostaje suvremenom čovjeku. „Božji silazak čovjeku pretače se u sve pros-tore života; od kulture do politike, od umjetnosti do gospodarstva. Kršćan-ska kultura nastala je iz iskoraka Presvetoga Trojstva u stvoreni svijet, u naš svijet. Ova crkva u Zwiefaltenu

nam pokazuje da sve što u Europi na-zivamo europskim ima dodira s krš-ćanskim otajstvom. Nemoguće je mi-sliti kršćanskog Boga bez jedinstva Triju Osoba. Ispitaj, hrvatski narode, prošla vremena! Bog je ušao u našu povijest i u njoj otkriva svoju blizinu. Oni koji su brojili kažu da se izriječ u Sv. pismu 'Ne boj se' nalazi više od 360 puta. Za svaki dan u godini je-dan Božji zov čovjeku da se ne boji. To je kršćanski svagdanji kruh u svije-tu prepunom ucjena, strahova i nejas-noća“, kazao je na kraju mons. Šaško istaknuvši kako Hrvati kao kršćani me-đu kršćanima nisu stranci te kao takvi obogaćuju i mjesnu Crkvu u Njemač-koj.

U prikaznim darovima prikazani su kruh, vino, hostije, klasje i bista bl. Alojzija Stepinca. Misno slavlje uveli-čao zbor HKZ Stuttgart centar pod vodstvom i orguljskom pratnjom s. Ne-venke Tadić, a u pripremi misnog slavlja sudjelovala je i HKZ Aalen na čelu s njezinim voditeljem vlč. Vilimom Koretićem.

Nakon misnog slavlja nastavljen je nakon objeda program u obližnjem šatoru pod geslom „Mira daj srcima“. Nakon hrvatske himne okupljenina se još jednom obratio mons. Šaško. Okupljene su pozdravili i ravnatelj vlč. Kutleša, prelat Hagmann kao i ge-neralni konzul Ante Cicvarić. U prog-ramu, kojeg je vodio predstavnik re-gije vlč. Luka Lucić, nastupila je dječ-ja i odrasla folklorna skupina HKZ Aa-len. U zabavnom programu je nastu-pila tamburaška skupina „Plavi Dunav“ iz Heilbronna. Hodočašće je završilo krunicom i blagoslovom s Presvetim. Valja podsjetiti kako je mons. Šaško u subotu 6. lipnja u HKZ Balingen i HKZ Heilbronn podijelio sakrament potvrde.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Popodnevni program odvijao se u obližnjem šatoru

ALTÖTTING

Trideset šesto hodočašće

Tradicionalno, 36. hodočašće Hrvata katolika iz hrvatskih katoličkih misija iz Bavorske organizirano je u nedjelju 28. lipnja u poznatom marijanskom svetištu u Altöttingu. Svečano misno slavlje, u kojem je sudjelovalo više tisuća Hrvata, u tom je povodu u bazilici sv. Ane predvodio požeški biskup mons. Antun

Münchenu Vladimir Duvnjak sa suradnicima te hrvatski poduzetnik i sponzor Ivo Sadrić, vlasnik hotela „Poinger Hof“ u Poingu kod Münchena. Sve je na početku pozdravio o. Belko posebno istaknuvši skupinu pješaka i biciklista koji su pristigli iz Münchena i drugih mjesta. Mons. Škvorčević je potom kazao kako se raduje svakom

da On sve naše suze i boli pretvori u pobjedu svoga uskrsnuća.“

U propovijedi mons. Škvorčević je kazao kako ima nekih nemira i nezadovoljstava u Hrvatskoj. „Nesto bismo željeli, a onda očekujemo jedni od drugih, i kao da ne uspijevamo to što očekujemo jedini od drugih ostvariti, pa se onda neprestano proziva politič-

U koncelecijaciji je bilo više svećenika, uglavnom voditelja hrvatskih katoličkih misija u Bavorskoj

Škvorčević u zajedništvu s ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Antom Kutlešom, predstavnikom Bavorske regije voditeljem HKM Nürnberg don Rudijem Belkom, organizatorom hodočašća voditeljem HKM Regensburg vlč. Josipom Antoncem, voditeljem HKM München fra Tomislavom Dukićem, voditeljem HKM Nersingen vlč. dr. Ivanom Leutarom, voditeljem HKM Ingolstadt don Nikom Šošićem, voditeljem HKM Rosenheim fra Ivanom Vidovićem, voditeljem HKM Traunreut fra Mogomir Kikićem, dušobrižnikom u HKM München fra Antom Jojom Markovićem, fra Nikom Stipanovićem te uz asistenciju stalnoga đakona u HKM München Mate Kutleše. Više je svećenika pribivalo misnom slavlju, među kojima i dušobrižnik u HKM München fra Luka Livaja i župnik na njemačkoj župi u Malgersdorfu vlč. Josip Vidić.

Misno slavlje započelo je ophodom kroz baziliku tijekom koje su mladi u hrvatskim narodnim nošnjama nosili stijegove Hrvatske i Bavorske. Misnom slavlju pribivao je i generalni konzul Generalnog konzulata RH u

susretu s ljudima, ali kad se Hrvati međusobno susretnu iz različitih dijelova svijeta i domovine, onda je to snažan događaj. „Donijeli ste ovdje svoje hrvatsko srce koje je, vjerujem, ispunjeno poštovanjem i zahvalnošću prema Isusovoj Majci za sve ono što nam ona u naših 14 hrvatskih stoljeća posređuje od Sina Isusa, a ne ostavlja nas ni danas. Želimo joj povjeriti sve to da ona prenese svome Sinu Isusu,

ka da ona ne valja i ne čini ono što mi trebamo. Pa tako ne valja gospodarstvo, pa sad evo i svjetska recesija pa je još i gore. Onda pokušavamo jedni kod drugih pronalaziti ono zlo koje nešto čini pa o tome govorimo“, kazao je. „Potrebno je okrenuti pogled i srce na Božju stranu pa razumjeti što Bog može s nama kad mu povjerujemo. Božji argument za novi svijet, novi život, novoga čovjeka jest Isus

U ophodu kroz baziliku nošene su hrvatska i bavorska zastava

Mons. Antun Škvorčević za vrijeme propovijedi

Krist. Ljubav je pokrenula cijeli svijet i zato postojimo. Ona Božja ljubav je jedina kadra pokrenuti sve ono što je ranjeno, slomljeno, sebično, zločesto, pokvareno u nama. Božja je ljubav jača od svega toga. Ona sve to može preobraziti i preokrenuti, učiniti da u nama uistinu počne pobjeda ovoga svijeta", istakuo je mons. Škvorčević. „Kad razmišljamo o našoj hrvatskoj situaciji, onda ljudi očekuju od političara, od gospodarstvenika da oni ostvare ono što ja u svome srcu želim i za čim čeznem. Pa nije politika pokrenula srce i pokrenula čeznju u nama, nije ni gospodarstvo. Bog nas je probudio, On nas je probudio u srcu i čeznemo za njim. Poželimo na ovom hodočašću da Bog bude prisutniji u našem srcu i životu, da svi mi poput Isusovih učenika, na poticaj Marije svrstamo se čvršće u Isusovo zajedništvo i zajedništvo njegove Crkve Katoličke.

To je iskustvo silno potresno, naše hrvatsko. Mi smo 14 stoljeća živjeli na onim blagoslovljenim prostorima. Devet stoljeća nismo imali svoje države. Nismo imali ni prave politike. Uspjeli smo vjerujući Bogu. Marijinim zagovorom, vjernošću Bogu i Isusu Kristu i živeći po Božjim zakonima mi smo

kraju je organizator hodočašća vlč. Antonac zahvalio svima na uspješnom hodočašću te je pozvao vjernike na hodočašće i sljedeće godine. Na kraju misnog slavlja pjevana je hrvatska himna. Milodari u iznosu od oko 7000 eura bili su namijenjeni za obnovu crkve u Staroj Gradišci. Ho-

**Mons. Škvorčević je odsjeo u hotelu „Poinger Hof“ u Poingu gdje ga je dočekao vlasnik Ivo Sadrić s visokim gostima
Snimio: Jozo Čurić**

sprječili propast roda našega. Hoće li nas ta propast danas zahvatiti, to ovisi o svima nama. Svako je hodočašće veliki ispit savjesti što to hrvatsko srce hoće, želi i kako s Bogom računati", kazao je na kraju mons. Škvorčević koji je okupljene pozvao na molitvu i vjernost Bogu, poglavito za uspješnost bračnog i obiteljskog života. Pjevanje na misi je animirao Josip Vrdoljak, a pjevanje su pratili na orguljama Mirko Kapetanović i Johana Kowatschewitsch, te na tenor flauti Kristina Lukanović. Pjevanje je predvodila skupina pjevača iz HKM Rosenheim. Na

dočašće je završilo molitvom večernje i blagoslovom s Presvetim, a prije misnog slavlja vjernici su imali prigodu za ispovijed i osobnu molitvu.

Mons. Škvorčević je u subotu 27. lipnja odsjeo u hotelu „Pinger Hof“ u Poingu kod Münchena vlasnika Hrvata Ive Sadrića. Biskup je svečano dočekan s glazbom, a na susretu su bili i gradonačelnik Poinga Rainer Lauterbach, konzul Duvnjak, konzul Bosne i Hercegovine u Münchenu Nikica Džambo, voditelj HKM München fra Tomislav Đukić te više svećenika i drugih gostiju. Ivo Sadrić je uz to sponzorstvo donirao i objed za pastoralno osoblje na hodočašću u Altöttingu.

Tekst i snimke: A. Polegubić

Okupljeno mnoštvo hodočasnika u molitvi i sabranosti sudjelovalo je u misnom slavlju

Pavao u Korintu i Efezu

Govor u jezicima je zapravo dar prorokovanja koji se sastoji u hvaljenju Boga zbog njegovih velikih djela, koja je Bog učinio i koja čini po Gospodinu Isusu.

Pavlov dolazak u Korint

U Korint Pavao dolazi iz Atene. Tu susreće Akvilo i Priscilu koji su pobjegli iz Rima zbog Klaudivijevog edikta po kojem su svi Židovi morali napustiti grad. I oni su bili šatoraši kao i Pavao (usp. Dj 18,3). Pavao je u korintskoj sinagogi raspravljao sa Židovima i s Grcima, svjedočeći Židovima da je Isus Krist. Budući da oni nisu prihvaćali taj navještaj, Pavao „od sada“ ide k poganim (usp. Dj 13,46). U tom smislu mijenja i smještaj, te se nastanjuje kod bogobojažnog Ticija Justa. To je prvi korak u naviještanju riječi Božje poganim, tj. preko bogobojažnih. Povjerovao je i pokrstio se i nadstojnik sinagoge Krisp sa svim svojim domom. Gospodinovo obraćanje Pavlu noću događa se u viđenju. To viđenje uvijek stoji u funkciji poslanja poganima (usp. Dj 9,10.12; 10,3. 17.19; 11,5; 12,9; 16,9.10), ali i Židovima (usp. Dj 7,31; 12,9). Ovu vezu između poslanja i kontinuitet povijesti spasenja čitamo i u Gospodinovu „ja sam s tobom“, a što je izričita aluzija na Izl 3,12 i na druge tekstove gdje Gospodin stoji na strani izabranog naroda (usp. Post 26,24; Iz 41,10; Jr 1,8.17.19; 26,28). Za Galionova prokonzulovanja u Ahaji Židovi se digoše protiv Pavla. Optužiše ga da potiče ljude da mimo Zakona (usp. Dj 18,13) štiju Boga. No budući da se Galion nije htio uplitati u tu raspravu, Pavao je otišao neozlijeđen, a išiban je Sosten nadstojnik sinagoge.

Proboravi još podosta vremena ondje a onda otplovi Pavao prema Siriji, a s njim Akvila i Priscila. U Kenhereji se ošiša zbog zavjeta (usp. Dj 18,18). Riječ je o nazireatu. To se događa pred sam put u Jeruzalem da bi ga mogao izvršiti do kraja u Hramu. Time je pokazao svoju ljubav prema Zakonu za koji su ga optuživali da mimo njega štiju Boga. U Efezu je ostavio Akvilo i Priscilu. No ne zadržava se u Efezu nego otplovi prema Ceza-reji odtale uzide u Jeruzalem gdje pozdravi Crkvu i side u Antiohiju (usp.

Dj 18,21-22). Tako završava tzv. drugo misijsko putovanje.

Pavao kreće opet prema Galaciji i Frigiji, dolazi u Efez, putuje u Makedoniju i Grčku. Preko Filipa dođe opet u Troadu, a iz Troade u Milet gdje se oprosti s Efeškim starijima. Iz Mileta se uputio u Jeruzalem. To je ukratko treće misijsko putovanje. Zadržimo se u Efezu.

U Efezu

Pavao susreće neke učenike koji nisu primili Duha Svetoga jer su kršteni krštenjem Ivanovim. Kad su čuli Pavla, krstili su se u ime Gospodina Isusa, a polaganjem Pavlovih ruku primiše Duha Svetoga (usp. Dj 1,5.8; 2,38; 8,15-17.19; 10,47-48). Znak toga primanja bio je govor u jezicima i prorokovanje. Slično se događa i u Dj 2,11 i 10,46. Na temelju ovih tekstova gdje se pojavljuje kao fenomen govor u jezicima zaključujemo da je zapravo to dar prorokovanja koji se opet sastoji u hvaljenju Boga zbog njegovih velikih djela. Djela, naravno, koja je Bog učinio i koja čini po Gospodinu Isusu.

Pavao u efeškoj sinagogi raspravlja i uvjerava o kraljevstvu Božjem (usp. Dj 19,8). O kraljevstvu Božjem je i uskrli Isus kroz četrdeset dana poučavao učenike (usp. Dj 1,3). U to kraljevstvo se ulazi kroz mnoge nevolje (usp. Dj 14,22). O kraljevstvu Božjem govori Pavao i u Rimu (usp. Dj 28,31). Ovaj dvogodišnji navještaj o kraljevstvu koji je usko vezan uz Isusovu osobu (usp. Dj 28,31) dose-gao je sve azijske žitelje, Židove i Grke. No, navještaj je potvrđen i čudesima koja su se događala po Pavlovim rukama. Vidimo da su se ta čudesna događala u Isusovo ime jer su njegovim zazivanjem neki Židovi htjeli istjerati zloduhe. Tipični je glagol „zaklinjati“ koji upućuje na magijsku praksu, jer izgoniti demone u Isusovo ime s uspjehom ili neuspjehom znači „izbacivati ih“ (usp. Lk 9,40.49). Potom su neki stanovnici Efeza, koji su se bavili magijom, spa-

livali knjige s takvim magijskim formulama. Magijske formule je opisao već Plutarh. Magi su nalagali opsjednutima od demona da si recitiraju efeške spise i izgovaraju naizust s imenom. Ondje gdje se naviješta Isus i izgone demoni u njegovo ime, odnosno gdje se događaju čudesa, nema mjesta magiji.

U Efezu se dogodila i pobuna zbog Pavlova navještaja da nema bogova rukama izdjeljanih (usp. Dj 19,26; također 17,24.29). Pobuna je bila protiv Puta (usp. također 9,2; 16,17; 18,25.26; 19,9; 22,4; 24,14.22). To je put spasenja, put Gospodnji, put Božji. Putom koji nazivaju sljedbom Pavao služi otačkom Bogu vjerujući sve što je u Zakonu i Prorocima napisano, uzdajući se u Boga da će uskrsnuti pravednici i nepravednici, što i sami Židovi čekaju. Prema tome ništa se više neće držati do Artemidina hrama. Kult božice Artemide je naslijedio čašćenje maloazijske božice majke Cibebe s kojom su je poistovjećivali. Svetište, od kojega su danas samo vidljivi ostaci, je bilo izvan grada. Kulna zgrada sagrađena je po prvi puta u 8. st. pr. Kr. i oko 560. pr. Kr. uz pomoć lidjskog kralja Kreza prerasla je u hram. Ta građevina se ubrajala u sedam svjetskih čuda. U prostoru bez krova (cella) nalazio se glasoviti božićin kip. Hram je izgorio 356. pr. Kr., no ubrzo je ponovno podignut. U 1. st. posl. Kr. bio je taj hram značajno hodočasničko mjesto. Učenici i neki azijsari ne dopuštaju Pavlu da izide pred narod u kazalištu. Zanimljivo je da se iz mnoštva izdvaja neki Aleksandar da govori (usp. Dj 19,33). No mnoštvo mu ne dopušta kad spoznaje da je Židov. Neki Židovi su u efeškoj sinagogi ocrnjivali taj Put, tako da se Pavao odvojio s učenicima i naučavao u školi nekog Tirana (usp. Dj 19,9). Budući da se Demetrije okomio na Pavla, pokušaj je Aleksandrov da pokaže kako Židovi nemaju ništa s njim i s tim Putom (sljedbom). Situaciju je smirio gradski pisar.

Willkommen in Kroatien!

Sehr geehrte Leserinnen und Leser!

Einige sind bereits in den Sommerurlaub gefahren, andere werden das noch tun. Falls Sie noch nicht wissen, wohin die Reise dieses Mal gehen soll, möchte ich Ihnen gerne eine der schönsten Destinationen auf der Welt empfehlen – Kroatien! Dort erwarten Sie das blaue Meer und ebenso saubere, klare Seen und Wasserfälle, grüne Wälder, zahlreiche Nationalparks, ein reiches Kulturerbe, Trinkwasser von hoher Qualität, eine außerordentliche kroatische Küche und liebevolle Gastgeber! Warum den Sommerurlaub gerade in Kroatien verbringen?! Zahllose Gründe sprechen dafür. Mit seinem reichen Erbe erzählt dieses Land seine interessante Geschichte über das Leben der Kroaten.

Liebhaber antiker, römischer und mittelalterlicher Kultur, romanischer sakraler Hinterlassenschaften und des kroatischen Kulturguts können alles das an einem Ort finden. Denkmäler des Weltkulturerbes werden sie ebenfalls in Kroatien vorfinden: den Diokletianpalast in Split, die Städte Dubrovnik und Trogir, die Euphrasius-Basilika in Poreč und die Kathedrale des heiligen Jakob in Šibenik. Alles das ist von menschlicher Hand erbaut worden, und das, was durch Gottes Hand entstanden ist, zählt zu seinen großartigen Werken: die Plitvicer Seen, der schönste und bekannteste Nationalpark Kroatiens ist Teil des UNESCO-Weltkulturerbes, die Insel Mljet, die Nationalparks Risnjak und Paklenica, das nördliche Velebitgebirge, die Inselgruppen Kornati und Brijuni, die Wasserfälle der Krka, die Canyons der Flüsse Zrmanja, Krka, Cetina und Neretva, die Hügel von Kroatisch-Zagorien, die slawonische Ebene, der Gebirgszug Medvednica und andere Naturschutzgebiete, Reservate, Naturdenkmäler, Parks ...

Sollten Sie, liebe Leser, nach Kroatien kommen, so preisen Sie Gott den Herrn für seine Wunderwerke! Möge Sie diese „Schönheit und Größe der Geschöpfe zum Nachdenken über Ihren Schöpfer und Herrscher anregen“ (vgl. Weish 13,5). Nicht geringer ist

die Schönheit der Landschaften Bosnien-Herzegowinas, in denen auch seit vielen Jahrhunderten Kroaten beheimatet sind. In Bezug auf die Sicherheit im Land ist Kroatien sicherer als viele andere europäische Länder. Es ist kaum fassbar, dass sich Menschen, die diesem Land in jeglicher Hinsicht feindlich gegenüber stehen, heute frei auf kroatischem Boden bewegen! Wie lange haben einige europäische Länder gebraucht, um die Vergangenheit zu vergessen und in

Split

Foto: Josip Bebić

der europäischen Völkergemeinschaft freundschaftlich mit ihren ehemaligen Feinden zusammenzuleben!? Dann schreiben Neider und boshafte Menschen, Kroatien sei kein sicheres Land! Es heißt: „Die Hunde bellen, die Karawane zieht weiter“. Heute, nach erlangter Freiheit, entwickelt sich Kroatien zu einem modernen, fortschrittlichen Land. Endlich ist es auch durch ein gutes Straßen- und Autobahnnetz verbunden. Wenn wir heute die kroatischen Straßen entlang fahren, können wir neue Landschaften entdecken, solche, die wir bis vor kurzem höchstens aus dem Flugzeug betrachten konnten. Der Staat investiert viel in die Landschaftspflege. Denkmäler werden restauriert und touristische Objekte modernisiert. Noch nie wurde so viel gebaut wie heute. Für viele ist Kroatien noch ein unbekanntes Land. Der italienische Delegat Don Pio hat nach seinem Aufenthalt in Zagreb gesagt: „Ich konnte nicht einmal ahnen, was ihr alles habt! Ich war Kroatien gegenüber voreingenommen!“ Der Leiter der spanischen Mission in Offenbach und seine Sekretärin haben sich nach ihrem Aufenthalt in Kroatien (mit den kroatischen Priestern, pastoralen Mitarbei-

tern und mit mir) mit den folgenden Worten bedankt: „Lieber Pater Josip, vielen Dank für die sechs Tage, die du uns in Kroatien geschenkt hast. Es war alles wundervoll: das Land, die Güte seiner Bewohner, ihr Glaube, das Essen ebenfalls. Es lebe Kroatien! Es lebe seine Franziskaner!“

Ja, liebe Freunde, ein kleines Land, jedoch groß an Natur- und Kulturdenkmälern. Wer das Ausflugsparadies auf Erden sucht, wo sich innerhalb kurzer Zeit sowohl Körper als auch Seele erholen können, der soll in diesem Jahr seinen Urlaub in Kroatien verbringen. Aufgrund meiner eigenen dreißigjährigen Erfahrung – so lange verbringe ich meinen Urlaub bereits in Kroatien – garantiere ich allen, die neue Kraft für das gesamte Jahr schöpfen und mit Freude ihre Arbeitsverpflichtungen und Aufgaben des täglichen Lebens erledigen möchten, dass sie sich in Kroatien in der Tat erholen werden! Wenn sie durch die al-

ten dalmatinischen Straßen und über die Plätze spazieren, werden sie sich davon überzeugen, dass es wahr ist, was vor vielen Jahren der Schriftsteller George Bernard Shaw gesagt hat: „Jede Stadt ein Bild – jedes Mädchen ein Stern“, und was der weltbekannte Berichterstatter Job Paal geschrieben hat: „Man kann in Europa und in der Welt keinen Landstrich finden, der Dalmatien ähnlich wäre“. Der ehemalige Limburger Bischof Franz Kamphaus sagte an den Mauern von Dubrovnik: „Während meine Germanen auf den Bäumen saßen, hattet ihr solch wundervoll errichteten Städtel!“

Kroatien wartet auf alle, die einige Tage frische Seeluft und sauberes Meerwasser genießen, gut speisen und trinken, in wunderschönen Kirchen zu Gott beten möchten. Unser Land erwartet uns mit offenen Armen! Am Ende wünsche ich den Schülern und Studenten einen erfolgreichen Abschluss des Schuljahres bzw. Akademischen – Schuljahres, und all denen, die in den Urlaub fahren, einen angenehmen Aufenthalt in Kroatien!

Ich grüße Sie alle und wünsche Ihnen Friede und Heil.

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

Das grausige Geheimnis der Partisanen (2)

Doch was kein Bild hat, ist auch nicht gegenwärtig. Die Leugnung und Verharmlosung der kommunistischen Verbrechen steht ebenso wenig unter Strafandrohung wie die Propagierung der kommunistischen Ideologie, selbst nicht in den Ländern, die unter dem Terror am meisten zu leiden hatten. Im März 2009, während Leichnam um Leichnam aus dem Barbara-Stollen geborgen wurden, veranstaltete der slowenische Philosoph Slavoj Žižek an der Londoner Universität eine dreitägige Konferenz, die der „Idee des Kommunismus“ gewidmet war. Als Motto diente ihr Brechts Lob des Kommunismus: „Er ist das Einfache, das schwer zu machen ist.“ Die kommunistischen Parteichefs schafften das schon, der Partisanenführer Tito ganz besonders. Wo immer sich Widerstand regte oder auch nur zu befürchten war, schwärmten die Todesschwadronen aus. In den ersten beiden Monaten nach dem Ende der deutschen Besatzung wurden 15 000 Slowenen exekutiert, ohne je vor ein Gericht gestellt worden zu sein – das entspricht etwa einem Prozent der damaligen slowenischen Bevölkerung. Wären die italienischen Partisanen ähnlich vorgegangen, sagt Dezman, hätte es in Italien nach Kriegsende eine halbe Million Tote unter den ehemaligen Mitgliedern faschistischer Einheiten und deren Familienangehörigen gegeben. Slowenien seien die „killing fields“ des Kommunismus nach 1945 gewesen. Krieg und Revolution hätten 95 000 Slowenen das Leben gekostet. Davon seien 40 000 im Kampf gefallen. Mehr als 25 000 Unbewaffnete hätten die Besatzer getötet, 25 000 die Partisanen, mehr als 2000 die antikommunistischen Einheiten. Gegen Kriegsende versank Slowenien im Chaos. Unter dem Eindruck des Rückzugs der Wehrmacht aus Jugoslawien flohen kroatische Ustasa, slowenische Domobranzi (Heimwehren), serbische und montenegrinische Cetniki, oft begleitet von ihren Familien, in endlosen Kolonnen nach Norden. Tausende wurden von den Partisanen abgefangen, sofort erschossen oder in Lager gebracht und danach exekutiert. Anderen gelang es, über die Bergpässe bis zur Demarkationslinie an der Drau zu gelangen und sich den britischen Truppen zu ergeben, die Kärn-

ten besetzt hatten. Von denen hofften sie sich Schutz vor Titos Partisanen. Kosaken, die in Oberitalien an Hitlers Seite gekämpft hatten, stellten sich den Briten in Oberkärnten, slowenische Domobranzi südlich von Klagenfurt, Ustasa-Verbände in Bleiburg. Derweil waren Partisanenverbände in Südkärnten eingefallen, hatten einige hundert Deutsche verschleppt und waren in der Absicht, Kärnten zu annektieren, bis Klagenfurt vorgedrungen. Die Briten zwangen sie zum Rückzug, übergaben ihnen aber die geflüchteten und entwaffneten Kroaten und Slowenen. Die Kosaken wurden an Stalin ausgeliefert. Tausende der aus Bleiburg zurückgeschickten Kroaten liegen im Panzergraben von Tezno. Die etwa 11 000 slowenischen Domobranzi kamen in die Lager von Sentvid (Laibach) und Teharje (Cilli). Dann wurden die halb verhungerten und schwer misshandelten Gefangenen aneinander gefesselt und auf Lastwagen verladen. Der Barbara-Stollen war nur eines von vielen letzten Zielen. Rund um das Braunkohlebergwerk von Trbovlje-Hrastnik, in der zerbombten Siedlung von Zidani most und in den Wäldern gibt es noch zahlreiche weitere Massengräber. Der ehemalige Partisan Jakob Ugovsek sagte am 9. Mai 1994 vor der Pucnik-Untersuchungskommission aus, er habe drei Tage lang und mehrmals täglich mit einem Lastwagen gefangene Domobranzi vom Lager in Teharje nach Huda Jama gebracht, unter ihnen junge Männer von 17 oder 18 Jahren, alles Slowenen, zu Paaren zusammengebunden mit Telefondraht. „Die wurden aufgeladen wie Holz“, erzählte Ugovsek, etwa 30 für jede Fahrt. Das ging so lange, bis ein Offizier sagte, der Stollen sei voll. Daraufhin habe er die Gefangenen an andere Orte bringen müssen. Slowenen, Kroaten, Serben und Montenegriner wurden selektiert und jeweils Partisanen ihrer eigenen Nationalität übergeben. Titos Konzept jugoslawischer „Brüderlichkeit und Einheit“ schloss aus, dass Serben von Kroaten oder Montenegriner von Serben getötet werden; das hätte das harmonische Zusammenleben im Gesamtstaat gefährdet. Slowenen töteten Slowenen, Kroaten töteten Kroaten, Serben töteten Serben – so musste es sein. Erstaunlich viele, die sich als Zeugen melden, sind

ehemalige Partisanen, alte Männer, die jahrzehntelang unter ihren Erinnerungen gelitten haben und nun ihr Gewissen erleichtern möchten. Dezman erzählt die „Geschichte von Joze“, der als Wächter im Barbara-Stollen eingesetzt war. Vor seinem Tod hatte er sich seinem Schwiegersohn anvertraut, der die Aussage niederschrieb. Er habe sich, heißt es in dem Protokoll, nicht von der Erinnerung an den jungen Slowenen befreien können, der ihn kniend um Verschonung bat, da er doch zwei kleine Kinder habe. Nach und nach kommt ans Licht, dass weit mehr Slowenen von dem schrecklichen Geheimnis des Barbara-Stollens gewusst haben, als die Geheimhaltung durch das Regime erwarten ließ. Janez Stanovnik, der Vorsitzende des Veteranenverbandes der slowenischen Partisanen, hatte bisher standhaft geleugnet, etwas über die Massenmorde gewusst zu haben. Jetzt, unter dem Eindruck des Entsetzens, das die Bilder aus dem Bergwerk in der Öffentlichkeit hervorgerufen haben, revidierte er seine Haltung. Er habe von Anfang an Bescheid gewusst, aber nichts gesagt, um nicht „alte Wunden“ aufzureißen, sagte Stanovnik. Immer noch ist er der Meinung, die westlichen Alliierten hätten die Exekutionen legitimiert, weil sie Kollaborateuren den Status von Kriegsgefangenen abgesprochen hätten „und alle Quislinge den Ländern auslieferten, in denen sie ihre Verbrechen begingen“. Der Veteranenverband, sagte Stanovnik, habe Verständnis für die Umstände, unter denen die Tötungen stattfanden.

Verständnis für die „große und komplexe historische Figur“ Josip Broz Titos äußerte auch der slowenische Präsident Danilo Türk, als die konservative Opposition vorschlug, nun doch endlich die dem „Marschall“ gewidmeten Straßen und Plätze umzubenennen. Einen Kommentar zur Entdeckung des Massengrabes lehnte Türk zunächst ab. Erst auf massiven Druck der Öffentlichkeit revidierte er seine Haltung und ließ sich von den Ermittlern informieren. Ob die Bilder aus dem Barbara-Stollen wohl das strahlende Bild trüben, das noch immer von Tito gezeichnet wird?

(Von Karl-Peter Schwarz, Frankfurter Allgemeine Zeitung, 15.4.2009, Nr. 87/Seite 7)

ROM/
LIMBURG

Thomas Lühr ist neuer Weihbischof im Bistum Limburg

Papst ernennt 57-jährigen zum Nachfolger von Gerhard Pieschl

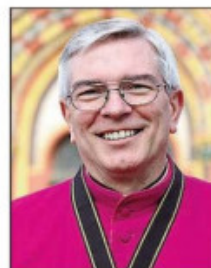
Domkapitular Dr. Thomas Lühr (57) ist von Papst Benedikt XVI. zum neuen Weihbischof in Limburg und zum Titularbischof von Diana in Numidien ernannt worden. Das wurde am Montag (15. Juni) zeitgleich in Rom und Limburg bekannt gegeben.

Bischof Dr. Franz-Peter Tebartz-van Elst betete im Kreuzgang des Bischöflichen Ordinariates in Limburg den „Engel des Herrn“ (Angelus) und präsentierte dann den neuen Weihbischof Thomas Lühr, der mit lang anhaltendem Beifall begrüßt wurde: Im Ordinariat hatten sich das Domkapitel und Mitarbeiter der Diözese versammelt, um dem Heiligen Vater für die Ernennung zu danken und bei der Bekanntgabe des neuen Weihbischofs dabei zu sein. Am

Montagmittag läuteten zudem in allen Gemeinden des Bistums die Glocken: Festliches Geläut zur Feier des Tages und als Signal für die Gläubigen.

Die Bischofsweihe wird Domkapitular Thomas Lühr am 30. August 2009 (15.00 Uhr) im Hohen Dom zu Limburg empfangen. Der 57-jährige Priester wird damit Nachfolger von Weihbischof Gerhard Pieschl (75).

Thomas Lühr kam am 29. Februar 1952 in Frankfurt am Main zur Welt. Er wurde im Oktober 1976 in Rom zum Priester geweiht. Zunächst arbeitete er als Kaplan in Frankfurt und Elz, als Regens des Priesterseminars in Limburg und dann als Pfarrer in Rüdesheim im Rheingau. Im Bezirk Rheingau wurde er 2002 Bezirksdekan. Im

Domkapitular Dr. Thomas Lühr ist von Papst Benedikt XVI. zum neuen Weihbischof in Limburg ernannt worden

Foto:
Bistum Limburg

November 2006 war er vom Bischof von Limburg zum Leiter des Dezernates Pastorale Dienste berufen und zum Ordinariatsrat ernannt worden. Seit April 2008 gehört Thomas Lühr dem Limburger Domkapitel an. Mit der Ernennung des neuen Weihbischofs endete am Montag die Amtszeit des bisherigen Weihbischofs Gerhard Pieschl. Er war seit 1977 Weihbischof im Bistum Limburg. Mit seinem 75. Geburtstag im Januar 2009 hatte Pieschl dem Papst (wie im Kirchenrecht vorgesehen) den Verzicht auf das Weihbischofsamt angeboten. Benedikt XVI. hatte den Verzicht angenommen, Pieschl allerdings gebeten, bis zur Ernennung eines Nachfolgers im Amt zu bleiben. www.bistumlimburg.de/rge/bf

Weihbischofe stehen dem Bischof einer Diözese (dem so genannten Diözesanbischof) zur Seite. Ihr Name leitet sich davon ab, dass sie unter anderem Weihen vornehmen (etwa von Priestern, Kirchen oder Altären). Sie tragen auch die bischöflichen Amts- und Ehrenzeichen wie Ring, Hirtenstab und die spitze Bischofsmütze (die so genannte Mitra). Als Mitglieder des Kollegiums aller katholischen Bischöfe haben sie zudem Teil an der Lehrvollmacht der Gesamtkirche – beispielsweise bei den Beratungen und Beschlüssen eines Konzils. Im 13. und 14. Jahrhundert waren viele Bischöfe aus dem Orient vertrieben und im Abendland aushilfsweise mit bischöflichen Weihehandlungen betraut worden. Jeder Weihbischof trägt seither als Titel den Namen einer untergegangenen Diözese.

FRANKFURT

Fronleichnam – gelebtes Christentum

An Fronleichnam blicken die Katholiken „auf den, der uns zeigt, wovon wir leben können, wenn die Lebensphilosophie des Gewinnstrebens zusammenbricht“

Bischof Franz-Peter Tebartz-van Elst

Das traditionelle Fronleichnamsfest feierten am Donnerstag, den 11. Juni um 10 Uhr die Frankfurter katholischen Gemeinden (mitunter die kroatische kath. Gemeinde) im Frankfurter St. Bartholomäus-Dom. Die große Fronleichnamsprozession durch die

Innenstadt wurde aufgrund der schlechten Wetterlage in den Dom verlegt. Den Festgottesdienst feierte der Limburger Bischof Dr. Franz-Peter Tebartz-van Elst gemeinsam mit dem scheidenden Stadtdekan Dr. Raban Tilmann und zahlreichen Seelsorgern der Frankfur-

Bischof Tebartz-van Elst (v. rechts.), Stadtdekan Tilmann während des Festgottesdienstes

ter katholischen Gemeinden. In der „gefühlten Mitte dieser Stadt“ Frankfurt sei an Fronleichnam mit Christus im Mahl und in der Mitte zu sehen, „die Menschen im Glauben hält, wenn das Leben brüchig wird“ sagte der Bischof mit Blick auf die Krisenzeiten, in der sich die Menschen in unserer heutigen Wohlstandsgesellschaft oftmals befinden und betonte, dass dann „der Hunger nach dem, was wirklich nährt“ größer wird. Im Anschluss an den Gottesdienst fand ein Fronleichnamsfest auf dem Domplatz statt. **Željka Čolić**

ESSEN Dan misije

Hrvatska katolička misija u Essenu proslavila je u nedjelju 14. lipnja po 16. put Dan misije. Za to tradicionalno slavlje pripreme su počele već nekoliko dana prije jer je bilo potrebno postaviti šatore i kućice, a sve su to pripremili vrijedni članovi i prijatelji župnog vijeća. Sama proslava zapo-

čela je sa sv. misom koju je predvodio voditelj misije vlč. Stjepan Penić. Posebnost ovoj sv. misi dali su ovogodišnji prvopričesnici, njih sedamnaestero, koji su dva tjedna nakon Prve pričesti imali toga dana zahvalu za Prvu pričest. Za vrijeme svete mise pjevao je župski zbor pod ravnanjem s. Fani-

te Jukić, a na kraju sami prvopričesnici otpjevali su dvije zahvalne pjesme. Nakon sv. mise slavlje je nastavljeno uz samu crkvu, odnosno u dvorištu, župe sv. Tome Morusa. Oko tisuću župljana dočekalo je pedesetak dobrovoljaca s velikom ponudom domaćih specijaliteta i pića. Priređen je kulturni program. Dvije folklorne misijske skupine pod ravnanjem Pište Bablija otplesale su kola, za što ih je mnogobrojna publika nagradila dugotrajnim pljeskom. Na početku kulturnog programa sve prisutne pozdravio je domaći župnik Penić, da bi potom predao riječ Vjeloslavu Križanecu, voditelju Generalnog konzulata u Düsseldorfu, koji je nazočio ovome slavlju uz pratnju konzula Kristijana Tuška. Križanec je prigodnim riječima pozdravio okupljeno mnoštvo naglasivši važnost hrvatskog okupljanja i tradicije. Goste je u zabavnom dijelu programa zabavljao Vis „Mostar“ koji je hrvatskim hitovima držao mnoštvo u dobrom raspoloženju. Ukupna novčana dobit namijenjena je za kuhinju koju vode sestre Majke Terezije za potrebne u gradu Zagrebu. **Zvonko Bosnić**

Okolo tisuću župljana uživalo je u pjesmi i plesu

LÜDENSCHIED Proslavljen sv. Ivan Krstitelj

Blagdan sv. Ivana Krstitelja i ove je godine iznimno svečano proslavljen, u nedjelju 21. lipnja, u Lüdenschiedu, kao župni blagdan Hrvatske katoličke misije Ennepetal-Lüdenschied. Ova je hrvatska župa prije 14 godina izabrala velikog sveca sv. Ivana Krstitelja za svoga zaštitnika.

Svečanost, koju je predvodio upravo župnik vlč. Šimović, započela je svečanim ophodom oko crkve, u kojoj je iza Križa ponijeta slika sv. Ivana Krstitelja, a nosile su je Marijana Alilović i Dragica Jurić uz pratnju djece odjevene u narodne nošnje. Slijedila je svečana koncelebrirana sv. misa, koju je predvodio župnik vlč. Šimović, a koncelebrirao je vlč. Anton Slavić, umirovljeni svećenik iz Gradišća.

Misno slavlje uveličao je zbor uz pratnju na orguljama Caroline Geck. Na kraju svete mise zahvalu za istaknuti rad sa djecom dobila je župna tajnica Ivanka Krause, posebno od prvopričesnika koje je pripremala na prvu pričest. Od djece je dobila ruže, a mnoštvo ju je nagradilo velikim pljeskom što je bilo dovoljno da poteknu suze.

Nakon sv. mise slijedio je u dvorani i prostoru oko crkve prigodni program uz tradicionalno narodno veselje.

Procesiji, sv. misi i programu pribivali su i predstavnici Generalnog konzulata RH u Düsseldorfu, voditelj Konzulata Vjekoslav Križanec i vice-

konzul Ivan Sablić. Nazočnima se nakon sv. mise obratio Vjekoslav Križanec. U programu je nastupila folklorna skupina djece iz misije pod vodstvom Marijane Alilović i Jadranke Čulina, a izveli su više hrvatskih narodnih plesova. Goste je do kasno poslijepodne zabavljao Grgić-Band iz Offenbacha.

Tekst i snimka: Zvonko Bosnić

Svetkovina Presvetoga Srca Isusova, zaštitnika Hrvatske katoličke zajednice Heidenheim an der Brenz, svečano je proslavljena u nedjelju 21. lipnja u crkvi Bl. Djevice Marije u tome gradu. Misno slavlje, koje je započelo ophodom od prostorijske zajednice do crkve, predvodio je župnik župe Pohodjenja Bl. Djevice Marije u Sisku vlč. Branko Koretić u zajedništvu s voditeljem zajednice vlč. Vilimom Koretićem. Sve je na početku pozdravio vlč. Koretić, poglavito članove zbora mladih rodne župe vlč. Vilima Koretića sv. Brcka biskupa iz Kalnika, te članove zbora mladih župe Pohodjenja bl. Djevice Marije iz Siska. Zbor iz Kalnika vodi Andrea Jež, a zbor iz Siska Dora Gazibara. Članovi su zbo-

rova svojim zajedničkim i skladnim pjevanjem uveličali misno slavlje. U uvodnoj riječi vlč. Branko Koretić je kazao da je potrebno neprestano Bogu zahvaljivati na brojnim darovima. „Neka ova misa ne bude trenutak folk-lora, nego iskrenog susreta s Bogom.“ U nadahnutoj je propovijedi kazao kako je u povijesti Bog nježnost prema ljudima iskazivao na razne načine. „Samo Bog čovjeka u potpunosti može oraspoložiti i osloboditi. Isusov lik je realan. Bog pruža puno više nego što mi možemo postići“, kazao je vlč. Branko Koretić. U prikaznim darovima prineseni su kalež, kruh, hostije, vino, voda i kip Presvetoga Srca Isusova. Na kraju je Andrea Jež vlč. Vilimu Koretiću zahvalila na gostoprimstvu te

mu je u ime mješovitog crkvenog zbora „Benediktus“ župe sv. Brcka biskupa iz Kalnika, kojega je voditeljica i orguljašica, predala sliku umjetnika Davora Holende, koja prikazuje staru drvenu obrešku klet i vinograd u ranu jesen. Nakon misnog slavlja za sve je u dvorani zajednice priređen objed, a proslavi hrvatske zajednice pridružio se župnik župe sv. Marije u Heidenheimu Jürgen Zorn. Proslavi svetkovine Presvetoga Srca Isusova prethodila je duhovna obnova koju je u petak 19. i subotu 20. lipnja predvodio vlč. Branko Koretić. Pjevali su članovi zborova iz Kalnika i Siska. Obnova se odvijala pod geslom „Gospodine, Ti si pastir moj“ i „Ne boj se, jer sam s tobom“.

Adolf Polegubić

Na proslavi su posebno dojmiljivi bili djeca i mladi u narodnim nošnjama. Na slici s vlč. Vilimom i vlč. Brankom Koretićem.

Krizma u Frankfurtu

U subotu 6. lipnja, u katedrali sv. Bartolomeja u Frankfurtu svečano se slavila podjela sakramenta sv. potvrde. Mons. dr. Nikola Eterović, nadbiskup iz Rima, tajnik Biskupske sinode, podijelio je sakrament potvrde, kojeg je primilo sto mladih hrvatskih vjernika.

Voditelj Hrvatske katoličke misije Frankfurt fra Petar Klapež u svojim je pozdravnim riječima u ime cijele župe zahvalio nadbiskupu i iskazao mu dobrodošlicu. Pozdravio je i s. dr. Nataliju Palac iz Rima, Vrhovnu poglavaricu školskih sestara sv. Franje u domovini i u svijetu, a ujedno i sestara koje već godinama djeluju u Frankfurtu, te sve vjernike, ne samo na

hrvatskom, nego i na njemačkom jeziku. U ime krizmanika Magdalena Kuprešak je pozdravila biskupa i predala mu buket od sedam ruža, kao simbol sedam darova Duha Svetoga.

Mons. Eterović, obraćajući se posebno krizmanicima i svim nazočnicima, rekao je kako je Duh Sveti branitelj, ali u hrvatskom prijevodu bi se uloga Duha Svetoga mogla bolje opisati kao savjetnika i tješitelja, jer je Isus Krist poslao Duha Svetoga kao „odvjetnika“ za ukazivanje Istine. Duh Sveti, kojeg će primiti krizmanici, savjetovat će ih i voditi kroz život. Sveti Otac, nastavio je nadbiskup, ističe veliko značenje toga sakramenta, jer se označava povezanost s Bogom i predstavlja biljeg, koji će ostati cijelog života. Znak križa s balzomom je pot-

vrda, koju primaju sada kao zreli i svjesni mladi vjernici. Duh Sveti ukazuje na put, istinu, život i spoznaju prave, pune istine, kazao je nadbiskup. Ovaj veliki broj mladih, koji su već u trećoj generaciji u Njemačkoj i ovdje rođeni, znak je i dokaz da mladi žive još u hrvatskom duhu, da se tradicija njihovih roditelja i praroditelja prenijela na njih i da nose hrvatske korijene Duha i vjere u srcima, kazao je o. Klapež.

U konceleciji su bili župnik fra Petar Klapež, fra Krešo Samardžić i fra Ivica Erceg. Slavlje je uveličao misijski zbor „Mato Lešćan“ pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović. Zahvalne riječi je u ime krizmanika uputio Petar Dominik Tadić. (snimke v. str. 27)

Željka Čolić

SINGEN-VILLINGEN

Izlet misijskih pjevača i suradnika

Tijekom duhovskih blagdana, 30. svibnja, članovi misijskih zborova i suradnici u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Singen – Villingen išli su na izlet. Autobus je iz Konstanz, preko Singena i Villingena „uzimao“ putnike. Tako su zajedno s pastoralnom suradnicom Nadom Kolić, koja je ujedno i orguljašica i voditeljica zborova, misijskom tajnicom Karolinom Rajić i voditeljem misije fra Dinkom Grbavcem krenuli u srce Schwarzwalda. Zajedno su obišli najduži vodopad u Njemačkoj u Tribergu te se potom uputili vidjeti najveći Kuckucksuhr na svijetu u Schonachu. Nakon ovih zanimljivosti i prirodnih ljepota, koje su na području misije, krenuli su u St. Peter, gdje su se zajedno pomolili u prekrasnoj baroknoj crkvi bivšeg benediktinskog samostana iz 11. stoljeća. Tu su se i okrijepili te pješice nastavili put prema odredištu u „srce Schwarzwalda“ – Gospino svetište od 1497. godine. Tu su nakon molitve krunice dočekani od sestara Franjevki misionarki koje se brinu za svetište i rektora svetišta. Dr. Bernhard R. Kraus je sve pozdravio i opisao svetište. Od 1955. godine euharistijsko se klanjanje neprekidno upriličuje u ovom svetištu kojeg „trajno održavaju“ muškarci, koji su se okupili u zajednicu s ciljem da se u ovom svetištu kroz cijelu godinu odr-

žava klanjanje Presvetom Oltarskom sakramentu. Tu je slavljena misa zahvalnica za sve pjevače i suradnike koju je predvodio fra Dinko. Zatim su se uputili istim putem kućama s tim da su na povratku svratili na izvor Dunava u Donaueschingenu, s čim je završio ovogodišnji izlet.

Blagoslov novog misijskog ureda

Nakon svetog misnog slavlja, u nedjelju 21. lipnja, voditelj HKM Singen-Villingen fra Dinko Grbavac je blagoslovio novouređeni središnji mi-

sijski ured u Singenu. Nove prostorije su unutar župne kuće i crkve sv. Josipa, gdje se ova zajednica već 40 godina okuplja. Preseljenje nakon nepuna četiri desetljeća je bilo nužno budući da su se ostale strane misije koje su djelovale u Singenu, imali urede u Bildunswerku, počele zatvarati. Hrvatska je zajednica živa i ima budućnost te je zahvaljujući pomoćnom biskupu Klugu – zaduženom za strane misije u nadbiskupiji Freiburg i susretljivosti domaće njemačke zajednice, dobila prostorije. Kompletno opremanje ureda i sve troškove preuzela je Nadbiskupija Freiburg, kazao je o. Grbavac. ■

KOBLENZ

Proslavljena svetkovina Duhova

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Koblenz svečano je proslavljena svetkovina Duhova 31. svibnja. Prije sv. mise predškolska i nižerazredna djeca molili su krunicu sa svojom vjeroučiteljicom Ivom Lesicom. Posebno lijep trenutak bio je krštenje trećeg djeteta, malog Davida mlade obitelji Marijane i Marija Orlović. Roditelji su iz Tomislavgradske općine.

Još ljepši doživljaj bio je na Duhovski ponedjeljak, kada je isto tako mlada obitelj Gordane i Ante Serdarušić krstila svog malog Marka, koji je njihovo peto dijete. Otac Jakov je sa najsunčanijeg otoka Hvara.

Jakov Vranković

MANNHEIM

Drugi dani hrvatske kulture

Drugi dani hrvatske kulture održani su u Mannheimu od 21. do 28. lipnja. Organizator dana bila je Hrvatska kulturna zajednica Mannheim u suradnji s Povjerenikom za strane sugrađane u Mannheimu, kinodvoranom „Cinema Quadrat“, Mannheimer Abendakademie, Europabüro der Stadt Mannheim, Seelsorgeeinheit „Am Luisenpark“, Antoniusbrot Deutschland, Hrvatskom katoličkom misijom, Caritasom i Generalnim konzulat RH iz Stuttgarta. Dani hrvatske kulture su započeli 21. lipnja misnim slavljem na njemačkom i hrvatskom jeziku u crkvi Duha Svetoga u Mannheimu. Potom je otvorena izložba slika hrvatskog umjetnika Marijana Dadića iz Kölna u crkvi Duha Svetoga u Mannheimu. Izložba je bila otvorena do 28. lipnja. U utorak 23. lipnja u Hrvatskoj katoličkoj misiji predavanje

o općem pojmu kulture, specifičnosti hrvatske kulture, materijalnoj i nematerijalnoj baštini u cilju promicanja turizma održao je mr. Marko Kopic. U četvrtak 25. lipnja održao je u prostorijama misije predavanje pod naslovom „Kroatien ante portas der Europäischen Union“ dr. Helmuth Wantur. Urednik Žive zajednice dr. Adolf Polegubić na Danima je predstavio svoje pjesme na njemačkom i hrvatskom jeziku, u petak 26. lipnja, u Mannheimer Abendakademie. U subotu 27. lipnja prikazan je film po romanu Ivana Ota „Djeca s Petriceka“ (Cinema Quadrat, Collini-Center – Mannheim). Na završetku filma gledatelji su imali prigodu razgovarati s autorom romana. U nedjelju 28. lipnja organizirano je na ulicama njemačko-hrvatsko prijateljsko slavlje uz glazbu i dječji program. ■

BERLIN **Sakrament sv. pričesti**

U Hrvatskoj katoličkoj misiji u Berlinu 6. lipnja upriličena je svečanost Prve sv. pričesti. Sakrament su primila 62 dječaka i djevojčice. Prvopričesnici su u procesiji koju su predvodili ministranti i svećenici fra Rade Tolić i fra Stipe Čirko, ponajprije obišli crkvu

sv. Sebastiana te ušli u crkvu gdje su ih, uz župnika fra Petra Čirka, dočekali i roditelji braća i sestre, bake i djedovi. Radujemo se da dočekasmo i ovaj dan, važan dan. I naši prvopričesnici potpuno su spremni, njihove duše čiste, sakramentom ispovijedi,

osnažene. S njima je osam mjeseci radio fra Radoslav Tolić i pomagao mu fra Stipe Čirko, rekao je župnik fra Petar. Potom se nakon prvih pozdrava od strane svećenika, malim prvopričesnicima u ime roditelja, obratila Janja Kovačević. Župnik fra Petar Čirko je potom prvopričesnicima i njihovim roditeljima održao propovijed.

„Daj nam svima Duha svog!“

U berlinskoj crkvi sv. Sebastiana, gdje je sjedište Hrvatske katoličke misije, upriličen je 13. lipnja, važan događaj u vjerskom životu brojnih Hrvata. Naime, sakrament sv. potvrde tom je prigodom primilo šezdeset i četvero mladih vjernika. Za ovaj događaj pripremali su se osam mjeseci, a pripremali su ih svećenici, posebno fra Stipe Čirko. Bilo je tu obaveza i posla i za ostale svećenike fra Radoslava Tolića te župnika fra Petra Čirka kao i za roditelje i kumove. Ovaj sveti sakrament je mladim Hrvatima podijelio pomoćni biskup Wolfgang Weider, zamijenivši tako očekivanog i najavljanog kardinala Sterzinskog koji je poslom morao iznenada otkinuti putovati.

Pomoćni biskup Wolfgang Weider se s mladim Hrvatima pripravnima za svetu potvrdu, susreo sat vremena prije početka misnog slavlja. U propo-

vijedi je mons. Weider pozvao mlade potvrđenike da nastave sa svjedočenjem vjere i Isusova nauka ojačani sv. potvrdom. Duh Sveti, Duh nade i radosti, neka vas prati i čini jačima, rekao je mons. Wolfgang Weider. Potom je u dogovorenom i uvježbanom redu, započela podjela svete potvrde praćena prigodnim pjesmama. Da cijela svečanost bude potpunija, pobrinuli su se skladnim napjevima mladići iz klape „Berlin“, mješoviti crkveni zbor, potom mlada

Sakrament potvrde podijelio je mons. Wolfgang Weider

Martina Martinović te izvrsna operna pjevačica Evelin Novak.

Tekst i snimke: Sonja Breljak

STUTTART **Proslava hrvatskog Tijelova**

Veliku proslavu Tijelova u Stuttgartu, 11. lipnja, organizirale su hrvatske katoličke zajednice iz Stuttgarta i Bad-Cannstatta. Na početku je bila procesija koja je vodila oko cijelog stadiona Festwiese u Bad Cannstattu. Cijelo slavlje imalo je naslov „Hrvatsko Tijelovo“. „Okupili smo se kao hrvatska narodna zajednica oko oltara, da slavimo ovu liturgiju na hrvatskom jeziku“, kazao

je dr. vlč. Tonči Matulić iz Zagreba u svojoj propovijedi. Vjernike je pozdravio župnik HKZ-a Stuttgart-centar fra Nediljko Brečić. Proslavi su nazočili i generalni Konzul Ante Cicvarić iz Stuttgarta, kao i njegov kolega iz Münchena Vladimir Duvnjak. Trostruko zajedništvo objedinilo je vjernike toga dana; narodno, crkveno i duhovno. Na čelu ophoda oko stadiona, zajedno sa svećenicima i

ministrantima, bili su i članovi folklor iz Bad Cannstatta, a njihova voditeljica Ivanka Kamenšek objasnila je značenje njihovih raskošnih nošnji: „To su slavonske ljelje ili kraljice, a radi se o tradicionalnoj nošnji za blagdan Tijelova iz Andrijevac.“ Sunce je potom pridonijelo dostojanstvenom ugodaju koji se nakon misnog slavlja, uz domaće specijalitete i nastup sastava Double „M“, pretvorio u pravo narodno veselje.

www.swr.de

SCHWÄBISCH GMÜND Proslavljen Dan državnosti

U nedjelju 21. lipnja, u Hrvatskoj katoličkoj zajednici sv. Nikole Taveliće u Schwäbisch Gmündu održana je proslava Dana hrvatske državnosti. Organizirale su je hrvatske katoličke zajednice Schwäbisch Gmünd sv. Nikole Taveliće i Schorndorf bl. Alojzija Stepinaca, u suradnji s Hrvatskom nastavom na tim područjima.

Najprije je služeno misno slavlje koje je predvodio gost iz domovine dr. fra Vjekoslav Lasić, a potom je uslijedio popodnevni program s hrvatskim kulinarstvom i bogatom tombolom za sve. Program je vodio mjesni hrvatski župnik vlč. dr. Vjekoslav Šaravanja u prekrasnoj i prostranoj župnoj dvorani. Prvi dio programa odnosio se na pozdrav i govor koordinatorice Hrvatske nastave u pokrajini Baden-Württemberg prof. Slavice Mihajlević, koja je istaknula važnost povezanosti hrvatskih katoličkih zajednica i hrvatske nastave. Drugi dio bio je nastup učenika hrvatske nastave iz Schwäbisch Gmünd i Schorndorfa koje je uvježbala ovdašnja hrvatska učiteljica prof. Kristina Čačić. Oni su

svojim izvrsnim naučenim recitacijama oslikali ljepote hrvatskih dviju domovina, Hrvatske i Bosne-Hercegovine. Svojim su roditeljima i brojnim gostima prenijeli ljubav prema domovini porijekla. Pričali su o ljepoti plavoga mora, o zlatnim ravnicama, zelenim vinogradima, planinskim vijencima i o toplim hrvatskim srcima.

Treći dio programa odnosio se na predavanje vlč. o. dr. fra Vjekoslava

Lasića s naslovovom „Hrvatska, ne bilo kakval“. Izrazio je želju za što više ovakvih okupljanja Hrvata. Istaknuo je kako se samo svjesnim i pažljivim čuvanjem našega hrvatskog jezika, kulture i običaja može očuvati i opstanak jednoga naroda. Proslava je protekla u veselom raspoloženju do kasnih popodnevni sati uz tradicionalne hrvatske pjesme i hrvatska narodna kola.

V. Š.

SIEGEN Trideset peta obljetnica svećeništva

Voditelj Hrvatske katoličke misije Siegen vlč. Jakov Grgić proslavio je u nedjelju 7. lipnja 35. obljetnicu misništva u svojoj zajednici u Siegeni. U tom povodu služeno je misno slavlje koje je predvodio slavjenik u suslavlju s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem i voditelj

jem HKM Giessen fra Marijanom Petričevićem. Delegat o. Bebić je ujedno i propovijedao. Misnom slavlju pribivao je veliki broj vjernika iz misije koja se prostire na tri okruga, u kojoj je oko 1200 vjernika. U zabavnom dijelu programa nastupila je skupina „Virus“.

Snimio: A. Polegubić

REUTLINGEN

Biciklom u Međugorje

Petar Čuk iz Reutlingena kod Stuttgarta krenuo je 26. svibnja biciklom na hodočašće u Međugorje. Put je trajao jedanaest dana, do 5. lipnja. Sretno je oženjen s Mirnom Čuk, rođ. Perko. Roditelji su troje djece: Mladena (11), Mile (2) i Ivana (1). Petar je rodom iz Kočerina, a Mirna sa Širokog Brijega. Na to odvažno putovanje Petar se odlučio u znak zahvalnosti Bogu za sve dobro koje je darovao njemu i njegovoj obitelji. Posebna molitvena potpora na putovanju bila su mu supruga i djeca.

Isusovo tijelo i njegova krv svima nama je snaga u svakodnevnim životnim patnjama, iskušenjima i ona nam je spasenje, rekao je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac u svojoj propovijedi na Tijelovo, 11. lipnja, u Hofheim am Taunus. Toga su se dana vjernici Hrvatske katoličke župe Main-Taunus/Hochtaunus okupili na brdu Bergkapelle povrh Hofheima, na molitvi franjevačke krunice, na misnom slavlju kojeg je predvodio mons. Jezerinac, te na popodnevnom kulturno-zabavnom programu. Sv. misa, zbog opasnosti od lošeg vremena, slavljena je u crkvi posvećenoj Mariji. U koncelecijaciji su bili delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić i župnik fra Željko Ćurković. Crkveni

zbor je na orguljama pratio Hrvoje Barnjak, a zbor je vodila s. Magdalena Višić. Nakon misnog slavlja slijedio je blagoslov vozača i automobila, te klanjanje i blagoslov s Presve-

tim. U popodnevnom programu, na otvorenom, nakon tjelesne okrijepe, nastupili su djeca, mladi i odrasli, pjesmom i plesom. Kroz program je vodio fra Željko Ćurković. ■

Subota 20. lipnja u Sindelfingenu bila je za 32 mladih krizmanika, njihove roditelje, kumove, rodbinu i prijatelje, od kojih su neki došli iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, po-

sebno svečana. Za taj dan pripremali su se cijeli svoj život, a posljednjih godinu dana posebno intenzivno kako bi položili ispit zrelosti i time postali punoljetni kršćani. Svečanost je

započela ophodom od prostorija HKZ Sindelfingen do župne crkve Presvetoga Trojstva, a nastavila sv. misom koju je predvodio šibenski biskup Ante Ivas uz voditelja misije fra Marinka Vukmana, svećenika u pratnji biskupa Ante Pavlovića i fra Ivana Mihalinca iz Nagolda, čijih je deset krizmanika došlo primiti potvrdu u ovoj župi. Fra Marinko je pozdravio sve prisutne. „Velik je ovo dan, a još nam je veća čast što je ovaj dan došao proslaviti s nama biskup Ivas, koji će i podijeliti sakrament svete potvrde.“ U propovijedi je biskup istaknuo Isusov poziv da prijeđemo preko, na drugu stranu u Božji zagrljaj. Svečanost su pjevanjem uveličali misijski zbor pod ravnanjem časne sestre Bernardete Tomić i zbor mladih Salve angeli.

Tekst i snimka: Ivana Livačić

Tradicionalni, 22. po redu, međunarodni susret održan je 20. lipnja u Hattersheimu na Majni, u organizaciji izaslanice za strance grada Hattersheima Bosiljke Dreher, u suradnji s Vijećem stranaca toga grada, stranih kulturnih društava Hattersheima i Njemačkoga društva FC „Germania“ Ockrifel e.V. Sve su pozdravili gradonačelnik Hans Franssen, izaslanica Dreher, predsjednica Vijeća stranaca Božica Krug i drugi. U programu je nastupila i folklorna skupina Hrvatske kat. župe Main-Taunus/Hochtaunus. Kroz program je znalački vodila Hrvatica Kristina Kovačević. A. P.

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

Leto nam donosi sunčane dane i vrijeme odmora. Nadamo se da vam je školska godina bila uspješna i da možete bezbrižno na odmor. Želimo svima lijep i ugodan odmor s puno sunca i lijepih doživljaja, a onima koji putuju sretan put i povratak.

Zanimljiva priповijest

Ljetni modni hit

Magdalena pogleda kroz prozor i čim je vidjela sunčane zrake, koje se naziru na nebu već u rano jutro, znala je kako će to biti opet jedan od tih vrućih sunčanih dana. Mrzim sunce i sparinu, pomisli mrzovoljno. Svi će iz razreda sigurno opet na bazen i sunčanje. S grozotom pomisli kako je dosadno to sunčanje, samo badava tračenje vremena. Međutim, kad je taj dan došla iz škole, odmah se presvukla u svoj kupaći kostim i otišla u vrt na ležaljku na sunčanje. Mama, dobro znajući mišljenje njene kćeri o suncu i sunčanju, bila je toliko iznenađena Magdaleninim ponašanjem da nije pitala za razlog tog njenog sasvim neobičnog postupka. Nije htjela uznemiravati kći, iako je dosad sama pokušavala nagovarati da se malo sunča, jer je uvijek tako blijeda. Magdalena bi uvijek na to odgovarala, da je blijeda put aristokratska i puno ljepša od tamnije. Mami sad ovaj preokret nije bio jasan, a pogotovo činjenica da ne želi koristiti niti kremu za zaštitu od sunca. Ako ostane predugo na suncu, neće dobro završiti, pomisli mama. Nakon sat vremena Magdalena se vrati u kuću, pojuri nestrpljivo gledajući pred ogledalom i razočarano ustanovi: „Pa, ništa se ne vidi. Nikad neću pocrnjeti!“ Na to mama iskoristi priliku, pa nadoda smirujući: „Znaš da to ne ide tako brzo, pogotovo, jer si ti tako izrazito blijeda. A, zašto ti se tako žuri?“ Magdalena počne s uzdahom objašnjavati: „Danas su me u školi već i učitelji pitali jesam li bolesna, jer sam tako blijeda. Suzana je donijela neki modni časopis u kojem pišu da je ovog ljeta „pravi hit“ imati lijepu tamniju boju kože, jer odgovara ovogodišnjoj ljetnoj modi. „Sve cure iz razreda imaju već neku bolju boju kože nego ja, pa sam i ja htjela požuriti.“ Mami je sad sve bilo jasno, pa joj reče: „Ma, ne moraš se radi toga uznemiravati. Moda ti se mijenja svaki čas, a boja kože se ne prilagođava modi. To je glupost. Stvarno ne bi bilo loše da malo pocrniš, ne radi mo-

de, nego radi vitamina D, koji se kroz sunce dobiva, ali ne po svaku cijenu i ne naglo.“ Magdalena je samo tužno pogledala i otišla brzo u kupaonicu. Mami se samo učinilo da Magdalena tamo nešto traži, ali nije više obraćala pažnju. Ipak, nakon određenog vremena odlučila pogledati što joj kćer radi. Na njeno iznenađenje Magdalena je upravo mazala noge s nekom kremom i vidjevši mamu, reče veselo: „Mama, našla sam tvoju kremu za brzo umjetno tamnjenje, koju ti nisi isprobala. Baš ću

to ja sad isprobati, je li to stvarno tako da bez sunčanja dobiješ lijepu sunčanu boju kože. Suzana će isto isprobati, pa ćemo obje sutra biti modni hit.“ Mama zaprepasteno pogleda Magdalentine noge, koje su bile do koljena premazane slojem te kreme i brzo joj uzme kremu iz ruke s riječima: „Ne znam je li to tako dobro. Bolje je pričekaj i ne maži lice s tim, jer ne znaš

kakvu ćeš boju dobiti od toga. Radi nogu je sad već prekasno, ali pokušaj to saprati.“

Magdalena iznenađeno pogleda mamu, pa svoje noge i ruke i prestrašeno zamijeti da su njene noge kao i unutrašnja strana desne ruke, s kojom je premazivala kremu, dobili već neku čudnovato žutosmeđkastu boju, uz to još neravnomjerno. Brzo je pokušala isprati, ali nažalost nije uspjela ništa promijeniti. Sa suzama u očima je viknula: „Ovako ne mogu nikud izlaziti! Pa, to je strašno!“ Mama je zagrlila puna razumijevanja i reče tiho: „Nemoj plakati. Budi sretna da nisi namazala lice s tom kremom! Svi bi mislili da imaš žuticu! Ovako je bolje, zasad ćeš morati određeno vrijeme nositi samo duge hlače!“ Magdalena se počne smijati, iako bi mogla i plakati: „To je stvarno bez veze. Bolje je biti blijed ili se sunčati na pravom suncu, a ne ganjati neke modne hirove. Jao, moram odmah nazvati Suzanu da je upozorim. Ona je htjela kao prvo isprobati na licu...“ Ali, u tom trenu je telefon već glasno zazvonio?!

S Gospodinom preskakati zidove

Mladi pred zidovima

Što to današnjoj mladeži znači – biti kršćanin?

To znači, stajati pred zidovima, koji su izgrađeni od kamenja nezanimanja, odbijanja, ravnodušnosti.

Pred zidom se stoji, kad se prepozna nezanimanje, da se govori o Bogu ili o vjeri u njega, da se o tomu raspravlja. Pred zidom se stoji Kad se čuti odbijanje, da se živi u vjeri u Boga, da se vjera prakticira. Pred zidom se stoji, kad se osjeti ravnodušnost, fiksiranje na sadašnji život, katkad fiksiranje na vlastitu osobu. Pred zidom se stoji, kad se bogoslužje ismijava kao zastarjeli ritual.

Stajati pak znači također pred zidovima, koje je sama Crkva podigla. Pred zidom se stoji, Kada zbog hijerarhijskih struktura i manjka demokratizacije, nema gotovo nikakve mogućnosti suodlučivati u Crkvi, mijenjati Crkvu. Pred zidom se stoji, kada se Crkva svojim učenjima postavlja protiv vremena i vlastitih uvjerenja. Pred zidom se stoji, kada Crkva neke skupine manje cijeni nego druge, vjernike laike manje od zaređenih (svećenika i đakona), žene manje od muškaraca.

Čovjek stoji pred zidovima, Kada se mora odlučiti između svećeničkog reda i sakramenta ženidbe. Što se može učiniti protiv takvih zidova, protiv zidova, koje, kako izgleda, nije u stanju srušiti? Treba li pred njima pasti, pred njima kapitulirati? Treba li se boriti protiv njih, kako bismo sebe same povrijedili? Ili bi trebalo svaki kamen pojedinačno odnijeti? Treba li se nadati, može li se nadati, hoće li ti zidovi bilo kada pasti?

Tobias B. Tillmann, 17 godina
S njemačkoga preveo: T.G.

U svome, gotovo pjesničkome, osvrtu „Mladi pred zidovima“ 17-godišnji mladić Tobias opisao je neke od zidova pred kojima stoje mladi, odnosno s kojima se susreću današnji mladi ljudi, napose kršćani. On ispravno tvrdi da je za mlade danas iznimno teško biti kršćanin, jer stoje pred mnogim zidovima nezanimanja, odbijanja, ravnodušnosti... Ti zidovi su mnogostruki. Iznenađuje međutim da u suvremenom svijetu vlada toliko nezanimanje za Boga, vjeru, za razgovor i raspravu o njima. Tu suvremeni mladi nailaze na zid. Još više su zbunjeni odbacivanjem Boga, odbijanjem vjere u Boga, neprakticiranjem vjere u svakodnevnom životu.

Zidovi su međutim odavno podignuti u svijetu odraslih, u svijetu trke za poslom i dobitkom, u svijetu sebljivosti i bezgranične sebičnosti. U takvom svijetu nema mjesta za obzore koji idu iznad ovoga trenutka, ovoga života i svijeta.

Nadalje su mladi zbunjeni zidovima na koje nailaze u okviru vjerskoga i crkvenoga života. Naravno da su pred zidom, kada neki, ne samo izvan, nego i iz Crkve, kritiziraju i ismijavaju bogoslužja kao zastarjele, neprivlačne i beskorisne obrede.

Pritom s pravom tvrdi da je neke zidove podigla i sama Crkva. Radi se zapravo o vapaju za živom, razumljivom, a ipak otajstvenom liturgijom. Rituali su i danas potrebni i korisni ne samo mladim suvremenim vjernicima, nego i onima koji ne vjeruju. Tko god ide u crkvu, može samo potvrditi, da su brojna bogoslužja rutinska, da su mladima, i ne samo njima, dosadna, nerazumljiva, neatraktivna...

Ne začuđuje da je suvremenoj mladeži strana i hijerarhijska struktura Crkve i nedostatak demokratizacije u samoj Crkvi. Tobias ne spominje Papu, ali se zna da je Papa, bez obzira koji, magnet za mlade, poput pop-zvijezde. S druge strane izričito navodi da je u tako strukturiranoj Crkvi gotovo nemoguće izvršiti bilo kakve promjene. Želja je tu, ali su mogućnosti slabe. Još jedan zid, možda čak deblji, jači, bolniji i veći od drugih, jer se radi o crkvenom zidu. Ima takvih crkvenih zidova još: diskriminacija određenih vjerničkih skupina i žena u Crkvi, obvezatni celibat za svećenike... Tobias je još dobar mladi vjernik, kada spominje dilemu između odluke za sakrament brak i sakrament svećeničkog reda. Očito je da on u obvezatnom svećeničkom ce-

libatu vidi problem nedostatka svećenika u Katoličkoj Crkvi. Kod većine suvremenih zapadnoeuropskih mladih kršćana tu međutim više nema dileme. Niti jedan navedeni sakrament, kako ženidba, tako svećenički red, nije više u njihovu užem životnom izboru. Svećeničko zvanje je jednostavno „out“! Pitanje je, hoće li se ono u ovom obliku ikada oporaviti od strmo-glavoga pada u nestanak ili će Crkva smoci snage tom zvanju dati novi oblik i ljudsko lice. Zapravo je krajnje vrijeme da Crkva otvori nove mogućnosti svećeničkoga služenja. Nije novo da ništa manje nije u krizi ni ženidba, odnosno brak kao institucija odnosno sakrament. Samo rijetki se odlučuju na doživotno vezanje u katoličkom smislu poimanja braka.

Moglo bi se nabrojati bezbroj primjera u kojima današnji (mladi) kršćani tu stoje – pred zidom, pred zidovima. Na koncu ostaju pitanja. Ne zagovara se ni kapitulacija niti revolucija. I to je image suvremene mladeži. Tu je nada, da će ti zidovi ipak propasti pod težinom vlastite dotrajalosti. Ako pak oni najtvrdi ipak ostanu i opstanu, ima jedno biblijsko rješenje: S Gospodinom preskakati zidove i zidine.

I.G.

Mons. Mile Bogović, biskup gospičko-senjski

Rođen je 7. kolovoza 1939. u Cerovcu, župa Slunj, od oca Mije i majke Mande rođene Piršić.

Osnovnu školu pohađao je u Slunju, a klasičnu gimnaziju u sjemeništu u Pazinu. Teološki studij započeo je u

Pazinu, a završio u Zagrebu. Od 1966. do 1971. studirao je na Papinskom sveučilištu Gregorijana u Rimu i postigao doktorat iz crkvene povijesti. Za svećenika Riječko-senjske nadbiskupije zaređen je 29. lipnja 1964., nakon čega je obavljao sljedeće dužnosti: bio je tajnikom nadbiskupa Viktora Burića, rektorom na Riječkoj teologiji, župnikom u Praputnjaku, generalnim vikarom Riječko-senjske nadbiskupije, voditeljem Sakralne baštine u Senju te profesorom crkvene povijesti na Riječkoj teologiji.

Sveti otac Ivan Pavao II. imenovao ga je 4. lipnja 1999. pomoćnim biskupom Riječko-senjske nadbiskupije i dodijelio mu titulu naslovnoga biskupa Tamate. Za sjedište mu je određen Gospić. Biskupsko ređenje mons. Bogovića slavljeno je 29. lipnja 1999. godine u riječkoj katedrali sv. Vida, a njegov glavni posvetitelj bio je mons. Antun Tamarut, nadbiskup riječko-senjski.

Podjelom teritorija Riječko-senjske nadbiskupije, 25. svibnja 2000., papa Ivan Pavao II. ustanovio je novu biskupiju sa sjedištem u Gospiću, koja je dobila ime Gospičko-senjska biskupija i ušla u sastav Riječke crkvene pokrajine kao sufraganska biskupija. Ivan Pavao II. istodobno je imenovao mons. Milu Bogovića prvim biskupom novoustanovljene biskupije, a ustoličenje je proslavljeno 25. srpnja 2000. godine u Gospiću.

Službe u HBK: predsjednik Vijeća HBK za Ustanove posvećenoga života i Udruge apostolskoga života; član Biskupske komisije HBK za odnose s državom; član Biskupske komisije za dijalog sa SPC; član Mješovite komisije Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara.

Izvor: www.hbk.hr
Snimio: A. Polegubić

NAGRADNA KRIŽALJKA

Sv. Ilija

Rješenje poslati najkasnije do 31. kolovoza

Mariofil Soldo	Oton Gliha	Brdo u Izraelu (žrtvenici)	Sestrin muž	Irina od milja	Venera, večer-njica	Antonio Nuić	Dušik	Truska	Igrača korta, džoker	Rijeka koju je rastavio	Gradić u Zagorju	Pogodak u košarci	Govore eka-vicom	„Repriza“
Kem. spoj, lako oksidira		▼							Morski greben	▼				
Hranu mu je do-nosio ...	▶						Naviješta Istinu ...	▶						Meta-morfini mineral
Madonnin hit („Kiša“)	▶					Svakodnevni trošak	▶							▼
Nečudorede	▼					Karlovac								
„Auto-moto klub“				Mitski letač	▶				Dominik Strize	▶		Vedran Runje	▶	
Mato Ergović			Pisac, Jorge	▼					Rana trešnja	▶		Šumska kreda	▼	
Sorta ruža			Derivat amonij	▼										
„Rabat“		Glasilo katoličke mladeži	▶						Pok. glumac, Antun	▶				
		Grčk. slovo	▼			Aktinij			Vladimir Anić	▶			Norveška	▶
Melo-dija, napjev									Ognjen Naglič	▶			Potvrдна riječ	▶
Posuda za kuhanje									Pripjev u ojkali	▶		Draga Ibler	▶	
									Sin brata ili sestre	▶		... kao Čičarija	▼	

Državljanstvo ne znači gubitak identiteta

„Nitko nije zaboravio svoju staru domovinu.“

Piše:
Stjepan
Herceg

Desetljećima je njemačka politika polazila od stanovišta da Njemačka nije useljenička zemlja. Činjenica je međutim da je useljavanje u Njemačku minulih 60 godina neprekidno trajalo, doduše s različitim intenzitetom, ali je trajalo.

U tijeku dosadašnjeg doseljavanja stranaca, vlade su stvarale instrumente kojima su ili podupirale ili zaustavljale doseljavanje, već prema potrebama. Do 1973. je dolazak strane radne snage bio poželjan, a nakon toga su zaredali restriktivni zakoni i odredbe koji su zaustavljale dolazak stranaca.

Tek novim Zakonom o doseljavanju, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005. godine, po prvi put u povijesti Njemačke zakonski se u četiri paragrafa regulira integracija doseljenika. Time je i prvi put indirektno priznato da je Njemačka useljenička zemlja.

Neki političari to još uvijek ne žele prihvatiti pa govore o „dоселјениčkoј земљи“ te obrazlažu da Njemačka ipak nije klasična useljenička zemlja.

Danas u Njemačkoj živi 15,3 milijuna ili 19% cjelokupnog stanovništva koje ima migracijsku pozadinu. Tu se radi o ljudima iz različitih zemalja, s različitim pravnim položajem. Polovica od njih imaju njemačko državljanstvo, a polovica su još uvijek stranci s privremenim ili trajnim dozvolama boravka. Osim njih u Njemačkoj prema nekim procjenama živi oko jedan milijun ljudi bez boravišnog statusa (ilegalno).

Jedan od ciljeva integracije smatra se i uzimanje njemačkog državljanstva. Premda zakonski nije omogućeno da stranci posjeduju dvojna državljanstva, veliki dio ih ipak posjeduje dvojna državljanstva. Prije svega to su migranti iz zemalja Europske unije, kojima je po principu reciprociteta moguće uzeti njemačko državljanstvo bez gubitka svojeg prijašnjeg. K tome dolaze mnogi migranti koji su dvojno državljanstvo stekli prije stupanja na snagu novog Zakona o državljanstvu. Posebna skupina s

dvojnim državljanstvom su potomci iz mješovitih brakova. Ako je naime jedan od roditelja stranac, a drugi Nijemac, dijeca po jednom roditelju imaju pravo na njemačko, a po drugom na državljanstvo drugog roditelja. Treća velika skupina migranata s dvojnim državljanstvom su djeca migranata koja su rođena nakon 1.1.2000. godine. Njima je omogu-

„Vi ste se odlučili postati članom naše zajednice sa svim pravima i obavezama. Njemačka vam je postala prijateljska, ona je vaša domovina. Vi priznajete našu zemlju, naš vrijednosni poredak, naš Ustav i sliku čovjeka prema tom ustavu. Nitko od vas nije zaboravio svoju staru domovinu ili domovinu svojih roditelja, nitko nije kompletno napustio tradiciju, pjesme, običaje i kulturu. Molim vas: njegujte tu kulturu, prenesite je dalje. Mi želimo participirati u vašim iskustvima, želimo od vas učiti“, kazala je ministrica Maria Böhmer.

ćeno stjecanje njemačkog državljanstva rođenjem, time što će se kasnije, kad budu punoljetni morati odlučiti samo za jedno državljanstvo.

Stupanjem na snagu novog Zakona o državljanstvu 1. siječnja 2000. godine, tadašnja je opunomoćenica za strance pokrenula kampanju s ciljem da se što više stranaca odluči za njemačko državljanstvo. Ta je kampanja bila uspješna. Prvih godina ovog desetljeća broj migranata koji su zatražili i primili njemačko državljanstvo naglo je porastao. Međutim već od 2003. godine dolazi do stagnacije, a kasnije i do naglog pada zainteresiranih za njemačko državljanstvo.

Današnja opunomoćenica Savezne vlade za migracije i izbjeglice, ministrica Maria Böhmer ponovno potiče da se što više migranata odluči za njemačko državljanstvo.

Stjecanje njemačkog državljanstva je u posljednje vrijeme nešto otežano polaganjem testa, međutim pre-

ma dosadašnjim iskustvima taj test za mnoge, pogotovo mlade migrante ne predstavlja neku zapreku.

Dodjela državljanstva se sve češće organizira u gradskim vijećnicama i to na vrlo svečani način.

Tako je 12. svibnja 2009. godine, nekoliko dana prije proslave 60 godišnjice postojanja Savezne Republike Njemačke, kancelarka Angela Merkel po prvi put u povijesti Njemačke u svojem uredu podijelila 16 potvrda o prijemu u njemačko državljanstvo. U tisku je bilo objavljeno da je na taj način željela posebno vrednovati doprinos koji su doseljenici pružili u izgradnji i prosperitetu Njemačke. Ni tom prilikom nije propustila priliku pozvati migrante da zatraže njemačko državljanstvo. Prisutna ministrica Maria Böhmer novim je „Nijemcima“ podijelila Ustav.

Ministrica Böhmer je u svojem govoru posebno istaknula, da primanje njemačkog državljanstva stoji na kraju jednog duljeg procesa. Novim je „zemljacima“ doslovno kazala: „Vi ste se odlučili postati članom naše zajednice sa svim pravima i obavezama. Vi ste naučili cijeniti i poštovati našu zemlju i njezine ljude. To me raduje. Njemačka vam je postala prijateljska, ona je vaša domovina. Vi priznajete našu zemlju, naš vrijednosni poredak, naš Ustav i sliku čovjeka prema tom ustavu.“ U drugom dijelu svojeg govora istaknula je nešto bitno, što bi svi koji primaju njemačko državljanstvo trebali dobro upamtiti: „Nitko od vas nije zaboravio svoju staru domovinu ili domovinu svojih roditelja, nitko nije kompletno napustio tradiciju, pjesme, običaje i kulturu. Molim vas: njegujte tu kulturu, prenesite ju dalje. Mi želimo participirati u vašim iskustvima, želimo od vas učiti“, kazala je na kraju svojeg govora u kojem je hvalila i zahvaljivala se za sve što su migranti učinili za Njemačku. Pri tom je istaknula: „Recite svoj da za Njemačku. Naša zemlja živi od mnogostrukosti njezinih ljudi. Za dobru, zajedničku budućnost potreban nam je angažman i spremnost doseljenika da se aktivno uključe u društvo.“ ■

Pismo

Bračni par odlučio je provesti tjedan dana u južnim krajevima. Iz poslovnih razloga muž je otputovao dan ranije prije svoje žene. Kada je stigao, ušao je u hotelsku sobu, izvadio svoj laptop i poslao e-mail svojoj ženi. Međutim u e-mail adresi izostavio je jedno slovo tako da je mail stigao udovici koja je upravo pokopala svoga muža. Ta je upravo pregledala svoju poštu, kako bi pročitala sućuti svojih prijatelja i poznanika. U tom trenutku njezin sin ulazi u sobu i vidi svoju majku kako u nesvijesti leži na podu. U tom trenutku pogleda na monitor na kojem piše:

– Za moju ženu od njenog pre-rano otputovalog muža. Najdraža, upravo sam stigao. Već sam se snašao i vidim da je sve spremno za tvoj sutrašnji dolazak. Želim ti lijep put i očekujem te.

Zemlja

Došao Mate u vojsku, a časnik ih postroji:

- „POOOOOOZOR!!!“
No, netko se pomaknuo.
Časnik:
- Tko se to miče tamo dolje?!?
Mate odgovori:
- Zemlja.
Časnik:
- Tko je to rekao?!
Mate:
- Galileo Galilei!

Jedinice

Donio Ivica učeničku knjižicu, a ono sve jedinice samo dvojka iz glazbenog.

Otac ga pljusne:
– Sram te bilo, ovalike jedinice, a ti još pjevaš!

Roditeljski

Učiteljica:
– Jurice, zašto si doveo djeda na roditeljski sastanak? Zar su ti se mama i tata razboljeli?

Ivica:
– Ma nisu, ali djed jedini slabo čuje.

Važnost kvalitetnog sna

Ospavanju i snivanju, i nedostatak istih, postoji mnogo teorija i mnogo mitova, što utemeljenih, a što potpuno apsurdnih.

Primamljivo je spavati dulje vikendom, no veoma je važno održavati redovni raspored spavanja svih sedam dana u tjednu. Lijeganje u isto vrijeme i buđenje u otprilike isto vrijeme pomoći će vam da lakše zaspate.

Redovito vježbanje pomaže da lakše zaspate. Ali trebalo bi proći barem tri sata prije spavanja. Kad vam je tijelo hladno, lakše ćete zaspiti. Vježbanje podiže temperaturu tijela i potrebno je oko 6 sati da se spusti na normalnu razinu.

Možda se čini da stariji ljudi manje spavaju. Istina je da im treba otprilike jednako kao i mladima – od sedam do devet sati. Ono što je drugačije su njihove navike spavanja: češće i dulje odrijemaju poslije-podne. Spavanje je definitivno potrebno, ali nije vaš mozak taj kojem

je potreban odmor, već vaše tijelo. Vaš mozak radi i kad spavate, jer kontrolira tjelesne tekućine, disanje, snivanje.

Ako ne možete zaspiti nakon petnaestak minuta, dignite se iz kreveta. Radite nešto relaksirajuće kao što je slušanje opuštajuće glazbe ili čitajte knjigu. Ako nastavite ležati i prisiljavati se da zaspate, samo ćete se još više frustrirati i nećete zaspiti.

Tijelo lakše utone u san ako je temperatura nešto niža. Idealno je da u sobi bude 18 stupnjeva. Ne želite da vam bude niti pretoplo niti prehladno.

Hrkanje je uobičajeno i bezopasno za većinu ljudi. No može biti i simptom apneje – poremećaja disanja u spavanju (koji može biti opasan za život). Ako glasno hrčete i imate duge pauze u hrkanju, možda biste morali posjetiti liječnika. Apneju je moguće liječiti.

Izvor: www.zena.hr

Piletina na primoštenski način

Sastojci za 4 do 6 osoba: 500 g mladog krumpira; 60 g pršuta (ili suhe slanine); 6 komada Pelata Podravka; 1 pile (oko 1,2 kg); 5 žlica ulja; 30 g brašna; 150 g luka; 50 ml prošeka; 2 žlice kapara; 500 g graška; sol; papar; 3 češnja češnjaka; list peršina; 1 žlica Vegete.

Priprema: Pile narežite na komade, malo posolite i pobrašnite. Stavite na ugrijano ulje pa dobro popecite s objiju strana do zlatno-žute boje. Piletinu izvadite iz posude, a na preostalu masnoću dodajte nasjeckani luk, na kocke narezan pršut ili slaninu i sve zajedno još kratko propirajte. Dodajte narezanu rajčicu, malo propirajte i zalijte prošekom. Umiješajte kapare, grašak i vratite popečenu piletinu. Sve pospite Vegetom i zalijte s malo vode te polako pirajte dok ne omekša. Po potrebi za vrijeme pirjanja zalijevajte vodom. Kad meso skoro omekša, dodajte oguljeni, napola kuhani mladi krumpir, a zatim sve popaprite te umiješajte nasjeckani češnjak i peršin.

Posluživanje: Ovo jelo možete pripremiti i bez dodavanja krumpira. U tom slučaju kao prilog poslužite njoke od krumpirova tijesta.

Savjet: Jelo će biti jednako izvrsno ako piletinu zamijenite janjetinom. Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

P	A	K	O	S	T	□	K	R	A	P	I	N	A
A	P	O	S	T	O	L	N	A	R	O	D	A	□
V	A	R	K	A	□	□	I	N	E	S	□	U	P
A	□	M	A	T	L	I	N	□	S	L	I	K	A
O	M	O	R	I	K	A	□	S	T	A	P	□	L
□	A	R	□	R	□	□	□	N	E	D	A	□	□
I	Č	A	G	A	□	□	□	□	P	I	R	A	T
Z	E	N	I	T	□	□	□	□	A	C	I	D	I
A	M	I	N	I	□	□	□	□	K	E	T	O	N

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

SAKRAMENT POTVRDE

Mons. Nikola Eterović podijelio je sakrament potvrde i u Offenbachu. Na slici krizmanici s nadbiskupom, o. Mladenom Marićem i pastoralnim referentom Zvonkom Orlovićem. Snimka: Weddingphoto

U Hrvatskoj kat. misiji Berlin sakrament potvrde podijelio je pomoćni biskup Wolfgang Weider. Na slici krizmanici s biskupom, voditeljem misije fra Petrom Ćirkom, fra Radoslavom Tolićem i fra Stipom Ćirkom. Snimila: Sonja Breljak

Najviše krizmanika bilo je u HKM München (njih 109). Krizmanice (slika gore) i krizmanici (slika dolje) s biskupom mons. Želimirom Puljićem, mons. Wolfgangom Huberom, voditeljem misije fra Tomislavom Dukićem i fra Borisom Čarićem. Snimila: Andela Drmić

KROATIEN –

eine Reise wert!

